

ЮБИЛЕЙХЭР

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо филармоние идиректор
шхьалэу, Урысыем культурэмклэ изаслуженнэ лoфышлэу,
Адыгеим искусствэхэмклэ изаслуженнэ лoфышлэшхоу
Хьот Заур ыныбжь илъэс 70-рэ зэрэхъугъэм фэгъэхыгъэ
зэхыхэ Мыекъуапэ шыкӀуагъ.

Хьот Заур фэгушлуагъэх

Республикэм итворческэ лофшлэхэр,
Парламентымрэ Правительствэмрэ якулы-
кыушлэхэр, юбилярым иньбджэгухэр,
илахылхэр, искусствэр зышлогэшлэ-
гьонхэр пчыхьээзахьэм хэлэжыгьэх.

Адыгеим и Лышъхьэу Тхьаклуцынэ
Аслан З. Хьотым фэгьшуагъ. Рес-
публикэм искусствэ хэхьоныгъэхэр
ышынхэмкIэ Хьот Заур юфшIэгъэшхо
илэу Лышъхьэм ылытагъ.

Пчыхьззэхыхьэм Урысыем, Адыгем январоднэ артистхэу Иосиф Кобзон, Тутэ Заур кышыгыушылагъэх. Юблярым илофшлагъэ кыхагъэщызэ ордэхэр кыфалугъэх, кыфэгугушугъэх, шлоу шылэр кыдэхьунэу фэльэлуагъэх. И. Кобзон кылогъэ ордэхэм ащыцт Лышхьхэу Тхьаклушынэ Аслъанрэ республикэм и Апшгъэрэ Хьыкум и Тхьаматэу Трэхьо Аслъанрэ афигъэхьыг.

Ансамблэху «Налмэсыр», «Испа-
мьер», «Русская Удаляр», симфони-
ческэ оркестрэр, клэлэцыкы купэу
«Шпаргалкэр». Адыгеим инароднэ ар-

тисткэхэу Нэхэе Тэмар, Кушээкьо Сим,
республикэм изаслуженнэ артистхэу
Нэгьой Марин, Лыбзыу Аслъан, Дзыбэ
Мыхъамэт, Хьут Рустам, нэмыкхэри
хэлэжьагъэх.

— Бэшлагэу ныбджэгъуныгъэ зы-
дысылэу, Адыгеим и Лышхъэу Тхьа-
кӀущынэ Аслъан залым чӀэс, — кы-
луагъ пчыхъээзыхъэр кызыщауыным
Хьот Заур. — 1975-рэ илӀэсым кы-
шыублагэу тызэныбджэгъу. Ӏэпылэгъу
кысфэхъоу уахътэ кыхэкӀыгъ. Си-
щӀэныгъэ укызырэхэхъагъэм фӀш
сыффэрэз, Аслъан.

3. Хьотым игуыиэ кызыщиухы-
ным илофлагэ клэухышлу фишын зэ-
рилъэкыгэр хигэунфыкыг. Кыфэ-
гушлуагэхэм лъэшэу зэрафэразэр,
творещэм улыптыны лоф кызэрыклоу
зэрэщымытыр кылуаг.

ЕМТИЫЛЬ Нүрбый.

Сурэтыр А. Гусевым зэхахьэм кы-
шытырихыгъ.

Урысые Федерацием и Президент и Указ

Урысые Федерацием
икъэралыгъо тынхэр
афэгъэшъошэгъэнхэм
ехьыллагъ

лофшэнымкӀэ гъэхъагъ-хэр зэрӀэхэм ыкӀи илъэсыбэ хуьгъуэ гуетыныгъэ фырялэу зэрэлажэухэрэм афэшӀ орденуэ «Хэгъэгум ыпашъхэ гъэхъагъэхэр зэрэцый-рилэхэм фэшӀ» зыфиӀоу я II-рэ степень зилэм имедаль Шъхаплъэкъо Сусанэ Ерстэм ыпхъум — Адыг Республикэм культурэмкӀэ икӀаралыгъо бюджет учреж-дениеу «Адыгеим лъэпкӀ оредымкӀэ и Къэралыгъо ансамблэу «Ислъамыем» иордыӀо фэгъэшъошэгъэнэу; щытхуцӀэу «Урысы Фе-дерацием мэкъу-мэщымкӀэ изаслуженнэ лофшӀ» зы-филорэр Джарымэкъо Хьы-зыр Нухэ ыкъом — Мые-къонэ районымкӀэ зэфэшӀы-гъэ лахъэхэлъ обществуэ «Радуга» зыфилорэм ипачэ фэгъэшъошэгъэнэу.

**Урысые Федерацием
и Президентэу
В. ПУТИН**

Москва, Кремль
жъоныгъуакIэм и 22-рэ,
2014-рэ илъэс
N 356

Щынэгъончъагъэм ыльэныкъокIэ
щыкIагъэхэр къыхигъэщыгъэх

Межведомственнэ комиссиеу АР-м
щызэхашагъэм тыгъуасэ зэхэсыгъо илагъ. Ащ
тхьамэтагъор щызэрихьагъ АР-м и Премьер-
министрэу Къумпыл Мурат.

Бэрдэжэшагэ зэрихыагэу хялпсым пшэдэклыжы шызы-хыыгэр кыдэклыжыымэ соци-альнэ лэпылэгуу етыгэным ыкли шылэныгэм хэгэгэозэжыгэ-ным фэгэпсыгыэ программэр гьэцэклагэ зэрэхьурэм, про-граммэ комплексу «Безопас-ный город» зыфилорэм кышы-дэлытыгэу лофтхыабэхэм, нэ-мыклхэм зэхэсыгом хэлажэ-хэрэр атегушылагэх. АР-м лоф-шэнымклэ ыкли социальнэ хэ-хьоныгэмклэ иминистрэ игуа-дзэу Татьяна Самонинар хялп-схэм кычэклыжыыхэрэм соци-альнэ лэпылэгуу ятыгэным фэ-гьэхыгыэ программэу 2014 — 2016-рэ илхэсхэм ателытагыэр гьэцэклагэ зэрэхьурэм кьыте-гушылаг. Ащ кызырилуагэмклэ, мы программэм пэлуагэхьанэу пстэумкли сомэ миллиони 3-рэ мин 750-рэ республикэ бюд-жетым кьышыдэлытагы. Ащ шыцуу миллионрэм мин 70-р мы илхэсым хялпсхэм кычэклы-жыыхэрэм социальнэ лэпылэгуу ягэгэотыгэным, шылэныгэм хэгэгэозэжыгыгэнхэм пэлуагэ-хьашт. Программэм кьышыдэ-лытагы хялпсхэм ачлэхэм,

кѡадэкльжыхэрэм сэнэхъат
ягъэгъотыгъэныр, къралыгъо
фэлѡ-фашлэхэр алэкльгъэхъа-
гъэнхэр, лошланлэ луханхэмклэ
лэпылэгъу ятыгъэныр, нэмыклхэр.
Мары мы илъэсым мезитфэу
пыкыгъэм къаклоцл пстэумкли
нэбгырэ 18 къачлэкльжыгъ,
ахэм ащыщэу нэбгыри 3-мэ
ясэнэхъатклэ лошланлэ арагъэ-
гъотыгъ, нэбгыри 3-мэ обще-
стеннен лоф ашлэрэ. Хьапс-
хэм къачлэкльжыхэрэм ана-
хыбэр цыфхэм лошланлэ ягъэ-
гъотыгъэнымклэ Гупчэм иучет
хэмыуцохэу, ежь-ежьырэу лоф-
шланлэхэр къызарагъотыхэрэр
нэужым къэгъушылагъэхэм кы-
хагъэшыгъ.

Учутым хэмыгуцагъэми, списку Гупчэм кыфагъэхьыгъэм хэтыгъэм илофхэм язытет, лофшланпэ ыгыотыгъэмэ, кьэралыгъо лэпылэгъу ишыклагъэмэ лыплъэнхуэ, зыцагъэгъозэнэу АР-м и Премьер-министр кьафигъепытагъ. Министрствэмрэ гъэлъхьэнымыккэ Гъэлорышланпэмрэ лоф зэрэзэдашлэрэм, бзэджэ-шлагъэ зэрихьагъу пшьэздыккыжь зыхьыхэрэл зыцырагъэджэхэрэ еджанлэу республикэм ит-

хэм loф зэрэшлэрэм ащ за-
шигъэгозагъ.

Нэгжүм «Безопасный город» зыфилорэ программэ зэхэтым игьэцэклэн, анахьэу видеокамерэхэм ягээуцун, ахэм ягээфедэн игьэклотыгьэу атегушылагьэ. Джыри мы лъэныкомклэ шыкльгабэ Правительствэм ипашэ кыхигьэщыгь. Видеокамерэхэр псэулэхэм, автомобиль гьогухэм ащыгьэуцугьэнхэр зипшээрлыр AP-м псэолэшһымкклэ, транспортымклэ, псэулэ-коммунальнэ ыкли гьогухызмэтхэмкклэ и Министерств. Мыш ипашэ игуадзэу Николай Янушкевич лфхэм язьтэт фэгъэхыгьэу кыылагьэм учлалэ кыкльлэпкылаугь. Камерэхэм ащыцлбэхэм, анахьэу Мыекьуапэ шагьэуцугьэхэм, икьоу лф ашлэрэп. Ащ имызакьоу гьогурьклоным ишпхэ зыукьуагьэу, видеокамерэмкклэ агьэунэфыгьэм тазыкар гьогурьклоньр шынэгьончэнымклэ кьулыкьуым атырилхьэрэр игьом ыкли икьоу кьэугьойжыгьгэ хьурэп. Мы илэсыр кьызиыхагьэм кыщыцублагьэу ащ фэдэу атыралхьэгьэ сомэ миллиони 8-рэ мин 476-м шьыцэу сомэ миллиони 2-р ары нылэп кьаугьойжыгьгэр. AP-м хэгьэгү клоц лфхэмкклэ иминистрэ игуадзэу Брентлэ Мурадинэ кьыизэрэшигьэгьозагьэхэмкклэ, цыфэу тазырыр зытыралхьагьэм ар кьэзыушы-

хьятырэ тхыльхэр игьом зэрэлэ-кламыгхьэхэрэм ыпкэ кыкы-кыкэ, тазырыри игьом кытырэлт, нэужым ар хыкум пристав-тэм афагэхьын фаеу мэхьу. Ащ фэдэу мы ильэсым пыкыгэ уахьтэм Адыгеим ихыкум прис-тавхэм сомэ миллионрэ мин 42-рэ ауасэ тхыль афэкылагь, ащ цыщэу сомэ мин 648-р кьа-угыоньыгыхах.

Тазыр зытыральхьягъэхэм игом тхылъхэр зерафэмыкло-хэрэм зимысагъэ хэлъыр ел-бэтэу зехафынэу, ищыклагъэмэ прокуратурэм зыфагъэзэнэу Премьер-министрэм псозэлъшы-нымкӀэ, транспортымкӀэ, псэупӀэ-коммунальнэ ыкӀи гъогу хъыз-мэтхэмкӀэ Министерствэм фигъэпытагъ. Муниципальнэ об-разованиехэм япачэхэм закъы-фигъаззэз, мы лофым хэхъу-хьэрэр зехафыныш, ежъ ышъ-хьэкӀэ къыщагъэгъозэнэу къа-рилугъ, объектыкӀэу районхэмрэ къалэхэмрэ ащашӀхэрэм ащыщ зыпари видеокамерэ щымыгъэ-уцугъэу амытӀупщынэу къафигъэ-пытагъ.

— Цыфхэм яшынэгъончъагъ зигугъу тшӀырэр, — кыӀуагъ ащ пстӀури кӀызэфхысыжыкы. — Зы нӀбгырӀ хӀкӀудӀмӀ зӀрӀчӀнӀгъӀшхор, зы нӀбгырӀ ыпсӀ кӀьдгъӀнӀмӀ зӀрӀгъӀхъагъэр сьдгъӀокӀи зыщышӀу-мыгъӀгъуш.

ХЬУТ Нэфсэт.

Адыгеим ипредприятиехэр фэло-фашлэхэмрэ товархэмрэ якъэгъэлъэгъонэу «Къырым — Урысыем и Къыбл» зыфилорэм хэлэжъагъэх

Фэло-фашлэхэм, гъомылап-хъэхэм ыкIи мыгъомылэпхъэ товархэм якъэгъэлъэгъонэу жъоныгуакIэм и 31-м къыщегъэжъагъэу мэкъуогъум и 1-м нэс Севастополь щыкIуагъэм Адыгеим ипредприятии 7 хэлэжъагъ. Мы Iофтхъабзэм хэлэжъагъэх Урысыем и Къырым, и Къыблэ, и Темыр-Кавказ федеральнэ шъолъырхэм япредпринимательхэр.

Къэгъэлъэгъоным изэхэщэн кIэщакIо фэхъугъэр Урысыем экономикэ хэхъоныгъэмкIэ и Министерств ары. АщкIэ Урысые Федерацием и Федеральнэ ЗэлукIэ ФедерациемкIэ и Совет Iэпылэгъу аритыгъ. Къэгъэлъэгъоныр зэхэзыщэгъэхэм зэрэхагъэунэфыкIыгъэмкIэ, гухэлъ шъхъалэу ялагъэр хыгъэхъунэныкIоу Къырымрэ Урысыемрэ ябизнесменхэм азыфагу зэпхыныгъэ дэгъу илхъэгъэныр ары.

Адыгеим ипредпринимательхэр къэгъэлъэгъоным хэлэжъанхэмкIэ Адыгэ Республикэм экономикэ хэхъоныгъэмрэ сатыумрэкIэ и Министерствэ Iэпылэгъу къафэхъугъ. Ведомствэм испециалистхэм предпринимательхэм агурагъэлоуагъ къэгъэлъэгъоным хэлэжъэхэзэ ахэм мылкъоу агъэкIодырэм къафырагъэгъэ-

зэжъын зэралъэкIыщтыр. Республикэ подпрограммэу «Бизнес цыкIумрэ гурытымрэ хэхъоныгъэ ягъэшлыгъэныр» зыфилорэм ащ фэдэ амалхэр къыщыдэлъытагъэх.

Къэгъэлъэгъонэу «Къырым — Урысыем и Къыбл» зыфилорэм ятовархэр къыщэгъэлъэгъуагъэх пшъэдэкIыжъэу ыхъыремкIэ гъунэпкъэ гъэнэфагъэ зилэ обществэу «МамырыкIу» зыфилорэм Кошхъэблэ район, пшъэдэкIыжъэу ыхъыремкIэ гъунэпкъэ гъэнэфагъэ зилэ обществэу «Псылэшлукхэр къыдэзыгъэкIырэ

фабрикэм» (къалэу МыекIуапэ), пшъэдэкIыжъэу ыхъыремкIэ гъунэпкъэ гъэнэфагъэ зилэ обществэу «Экспресс-Кубань» зыфилорэм (ТэхъутэмькIо район), пшъэдэкIыжъэу ыхъыремкIэ гъунэпкъэ гъэнэфагъэ зилэ обществэу «МыекIопэ пивэш заводым», пшъэдэкIыжъэу ыхъыремкIэ гъунэпкъэ гъэнэфагъэ зилэ обществэу «ДомБытХим» зыфилорэм (ТэхъутэмькIо район), МыекIопэ районым щызэхэщэгъэ унэе предприятиеу Брайдт ием, Красногвардейскэ районым щызэхэщэгъэ унэе предприятиеу Хъуажъым ием.

Предпринимательхэм, къэгъэлъэгъоным хэлэжъагъэхэм ыкIи хъакIэхэм товархэм осэшхо къафашыгъ. Ахэм амал ялагъ шхыныгъоу къагъэлагъорэ пэпчъ зылуагъэфэнэу.

Къырым щыщ бизнесменхэм Адыгеим итовархэм аналэ къагырадзагъ. Ахэм ащыщхэм зээзгыныгъэ адашыгъах. Гушылэм пае, Къырым иоптовэрозничнэ сатыу ипредприятии 10-м фэдизмэ Хъуажъым иунэе предприятиеу къыдигъэкIырэ бжыныфщыгъумрэ аджикэмрэ къызлэклагъахъэ ашIоигъу. ПшъэдэкIыжъэу ыхъыремкIэ гъунэпкъэ гъэнэфагъэ зилэ

обществэу «Экспресс-Кубань» зыфилорэм сокхэмрэ нэмыкI шъонхэмрэ алэкигъахъэ зышIоигъо оптовэрозничнэ компани 3-мэ зээзгыныгъэ адешы. ТэхъутэмькIо районым щызэхэщэгъэ обществэу пшъэ-

щэгъэжъагъ. Джащ фэдэу мы обществэ дэдэр Къырым иди-стрибьютор инэу, пшъэдэкIыжъэу ыхъыремкIэ гъунэпкъэ гъэнэфагъэ зилэ обществэу «Лотос-Къырым» зыфилорэм ыкIи нэмыкI компание заулэмэ зэдэлэжъэныгъэ адырилэнэу язэгъыгъ.

Адыгеим товархэр къыщыдэзыгъэкIыхэрэм яшIошкIэ, мыщ фэдэ Iофтхъабзэхэм зэрэхэлажъэрэм ишIуагъэкIэ ялоф зырагъэушъомбгъун зэралъэкIырым имызакъоу, зэфэдэ отраслэхэм ащылэжъэрэ нэмыкI предпринимательхэм опыту ялэм нэлъасэ зыфашынымкIэ ар амалышIоу щыт.

— Республикэм ихэбзэ Iэшхъэтетхэр предпринимательствэм Iэпылэгъу къызэрэфэхъухэрэм мэхъанэшхо етэты, — хигъэунэфыкIыгъ пшъэдэкIыжъэу ыхъыремкIэ гъунэпкъэ гъэнэфагъэ зилэ обществэу «ДомБытХим» зыфилорэм испециалистэу Алек-

дэкIыжъэу ыхъыремкIэ гъунэпкъэ гъэнэфагъэ зилэу «ДомБытХим» зыфилорэм ипродукции зэралэкигъэхъащымкIэ пшъэдэкIыжъэу ыхъыремкIэ гъунэпкъэ гъэнэфагъэ зилэ обществэу «Сигма-офис» зыфилорэм зээзгыныгъэ дишыгъах, ипродукциеу тонн 13 Къырым ра-

сандр Вихровым. — Республикэм ихэбзэ Iэшхъэтетхэм тибизнес хэхъоныгъэ ышIыным ренэу аналэ тырагъэты.

Адыгэ Республикэм экономикэ хэхъоныгъэмрэ сатыумрэкIэ и Министерствэ ипресс-кIулыкIуэ

ЗЕКIОНЫР

Гъэмэфэ зыгъэпсэфыгъор къэсыгъ

Гъэмэфэ зекIогъу-зыгъэпсэфыгъо уахътэр тиеспубликэ къэсыгъ. Ащ егъэжъапIэ фэхъугъ Адыгэ Республикэм зекIонымкIэ ыкIи зыгъэпсэфыпIэхэмкIэ и Комитет «Даховская слобода» зыфилорэ зыгъэпсэфыпIэм щызэхэщэгъэгъэ зэхэхъэр. Ащ тефэу республикэ зэнэкIоу «Мисс туризм Адыгеи-2014» зыфилорэри зэхэщэгъагъ. Мафэр чэфэу ыкIи гъэшлэгъонэу кIуагъэ.

ЗекIон уахътэм иапэрэ мафэ хэлэжъагъэх Адыгеим зекIоныр щызэхэщэгъэным фэгъэгъэгъэхэ IофшIапIэхэр, оредыIохэр, модельнэ студиеу «Свет Моделс» зыфилорэр. ЗэнэкIоуым апэрэ чIыпIэр къыщахы ашIоигъоу пшъэшIы 9 зэнэкIоуыгъэ, ахэр къалэу МыекIуапэ, Мые-

кIопэ районым ыкIи Шытхъалэ къарыкIыгъагъэх, аныбж илъэс 25-м блэкIыщтыгъэн.

НыбжыкIэхэм кIэклэу зыщыщхэр къалотагъ, Iэлэлэсэнэгъэу ахэлъыр къагъэлъэгъуагъ, шъошэ кIэракIэхэр ыкIи спортивнэ щыгъынхэр ащыгъэху сценэм къытехъагъэх. Пшъэшъэ зэнэкIоуым илъэс 18 зыныбж Анастасия Жаворонкова те-кIоныгъэр къыщыдихыгъ. Ар студент, къашъохэр зэрегъашIэх, музыкальнэ еджапIэр къыухыгъ, «Краса Адыгеи» зыфилорэ зэнэкIоуым хэлэжъагъэу щыт.

ЗэнэкIоуыи зыгъэпсэфыгъо уахътэр къызэрэзэлуахырэми яплъынхуэу къэклоуагъэх Адыгеим ичIыпIэ зэфэшъафхэм защызыгъэпсэфхэрэр ыкIи ащыпсэухэрэр. Республикэм

иэстраднэ артистхэм оредхэр къалуагъэх, творческэ купхэм якъэгъэлъэгъонхэр гъэшлэгъоныгъэх.

АР-м зекIонымкIэ ыкIи зыгъэпсэфыпIэхэмкIэ и Комитет ипашэу Къэлэшъэо Инвер къызырилуагъэмкIэ, Адыгеим зыгъэпсэфакIо къэкIорэ цыфхэм япчъагъэ хэхъо. Гъэмэфэ мафэхэр къэмысыхъэи тичIыпIэ дахэхэр зэрагъэлъэгъунхуэу ыкIи ахэм защагъэпсэфынэу къэ-кIуагъэр макIэп.

Тиеспубликэ имэзхэри, ипсыхъохэри, икIушъхъэхэри дахэх, зыльэгъухэрэм ащыгъупшэхэрэп, фэло-фашлэхэм альа-тырэ уасэхэр зэрэмынхэми егъэразэх.

(Тикорр.)

Аттестатхэр аратыжъыщтэп

Къэралыгъо ушэтын зыкIым ишIапхъэхэр мы илъэсым нахъ агъэлъэшыгъэх. Ар шыпкъагъэ хэлъэу Адыгеим зэрэщыклоштым лъэшэу аналэ тет.

ЕджапIэр къэзыухырэ ныбжыкIэхэм шапхъэу щылэхэр пэшлорыгъэшъэу пчъагъэрэ арылуагъ нахъ мышIэми, ахэр зы-укIуагъэхэр къахэкIыгъэх. АдыгеимкIэ шIокI зимылэ ушэтын-итум сотовэ телефон шагъэфедэу е тыратхыкIэу нэбгырэ 17 агъэунэфыгъ.

Урысыбзэмрэ хысапымрэ окIофэ мытэрэзэу зекIуагъэу къыхагъэщыгъэхэм ялофшIэн зэрэхамылъытэщтым дакIоу аттестатхэр къаратыжъыщтхэп. КъэкIорэ илъэсым ар икIэрыкIэу затыжыкIэ ары нылэп еджапIэр къызэраухыгъэ тхъапэр къаза-ратыжыщтыр.

АР-м гъэсэнэгъэмрэ шIэны-

гъэмрэкIэ и Министерствэу къызэрэщытIуагъэмкIэ, мэкъуогъум и 5-м хысапымкIэ ушэ-тыныр окIофэ нэбгырэ 14-мэ шапхъэхэр аукуи, къычIагъэ-кIыгъэх. Ахэм ащыщэу нэбгы-ри 10-м сотовэ телефон алы-гъыгъ, 2-мэ тыратхыкIыгъ, каль-кулятор нэбгыри 2-мэ агъэфедэу агъэунэфыгъ. ХысапымкIэ ушэтыныр окIофэ шапхъэхэр ана-хъэу зыщаукIуагъэр Тэхъутэ-мыкIоу районыр ары. Ащ нэб-гыри 9, АдыгэкIалэ нэбгыритIу, МыекIуапэ, Кошхъэблэ, Теуцожь районым нэбгырэ зырыз къа-щыхагъэщыгъ. УрысыбзэмкIэ ушэ-тыным шапхъэхэр щызыукIуа-гъэр нэбгыри 3.

ЗипсауныгъэкIэ зыфэмы-укIоуыгъэ ныбжыкIэхэмрэ шIокI зимылэ ушэтынитIум языкIэ зи-баллхэр изымыгъэкIуыгъэхэмрэ джыри зэ заушэтын амал ялэщ.

ПАТЫКЪО Анет.

Адыгеим икомсомол загъэпсыгъэр ильэс 90-рэ хъугъэ

Дунэе ыкIи хэгъэгъу Iо-фыгъохэм язътет, В. Лениным-рэ комсомолымрэ, Хы Флотым дзэ къулыкъур шызыхьы-хэрэм IэпыIэгъу афэхъугъэным, нэмыкIхэм атегушылэгъагъэх. Аскъэлае икомсомол органи-зации исекретарэу А. Шэуджэ-ным, гъобэкъуаехэм якомсо-мол организации ипашэу И. Хьэ-лаштэм, фэхъафхэм ялофшIа-гъэ изэфэхьысыжьины цытегу-шылэгъагъэх. Комсомол кадрэхэр гъэсэгъэнхэр хэушъафыкIы-гъэ Iофыгъоу зэфэсым шалы-тэгъагъ.

Хэку гъэцэкIэкIо комите-тым итхьаматэу Ш. Хьахъу-ратэр комсомолым ихэку комитет ибюро хадзыгъагъ. Ю. Iэшынэр, К. Громадскэр, А. Шэуджэныр, М. Лъэпшъы-кьор, Д. Галенкэр, нэмыкIхэри бюром хэтыгъэх. РКСМ-м ихэку комитет исекретарэу

А I-рэ зэфэсыр

Цыфхэм шыIэныгъэм еплъыкIэ зэфэшъафхэр фырылагъ. Хьахъурэтэ Шыхъанчэрые хэкум илофыгъохэм дэгъоу ащыгъозагъ. 1924-рэ ильэсым мэкьюогум и 4-м Адыгеим игупчэу шытыгъэ къалэу Краснодар клубэу «Профинтерн» зыфилорэм хэкум икомсомол иа I-рэ зэфэс шызэхашэгъагъ. Джырэ уахътэм урамэу Краснэм тет унэу N 40-р ары зышыклогъагъэр. ПлъыкIо 50 хэлэжьэгъагъ.

К. Громадскэр хадзыгъагъ. Краснодар краим Адыгеир зы-хагъахьэм комсомол организа-цииу ялэр зы хъугъагъэ. Кра-имрэ хэкумрэ яныбжьыкIэхэр зэгъусэхэу хэгъэгум илофыгъо-хэм ахэлэжьэщтыгъэх.

Мэкъу-мэщым, промышлен-

ностым, культурэм хэхъо-ныгъэхэр ашIынхэмкIэ цыф-еджагъэхэр яшыкIэгъагъэх. Еджаплэхэр къызылауахышты-гъэх, унэхэм зэлукIэгъухэр ащызэхашэхэзэ, тхакIи, еджа-кли цыфхэм ашIэнымкIэ парти-емрэ комсомолымрэ зэгъу-

сэхэу лэжьахэхэм Iоф ада-шIэщтыгъ. КIэрэщэ Тембот, Цэй Ибрахьим, нэмыкIхэри комсомольцэ кIэщакIохэм ащы-щыгъэх. Гъэзетхэм, тхыпхэм, журналхэм якъыдэгъэкIын хэ-лажьэщтыгъэх. Дзэ-патриоти-ческэ плуныгъэр комсомолым

илофыгъо шъхьалэмэ ащы-щыгъ.

1925-рэ ильэсым пшъашъэу комсомолым аштэгъагъэр 285-рэ. Апэрэхэм ащыщыгъэх Къоджэ Хьалымэт, Шэуджэн Нинэ, Хьатэгъу Кате. Пио-нер отрядхэр нахьыбэ зэрэ-хъухэрэм комсомолыр ыгъэ-пытэщтыгъ. 1936-рэ ильэсым пионер отряд 292-рэ хэкум илагъ, кIэлэеджэкIо 13921-рэ а купхэм ахэтыгъ. Театрэм, музыкэм, спортым, авиамо-дельнэ Iофыгъохэм япхыгъэ купхэр, нэмыкIхэр зэхашэ-щтыгъэх. Нэбгыри 150-рэ зы-хэт духовой оркестрэу Дон-дуковскэм шызэхашагъэм 1938-рэ ильэсым концерт 200 къытыгъагъ.

Комсомолыр пытэу ылъэ зэрэтеуцагъэр шыIэныгъэм къышыллагъоштыгъ.

Лъапсэр
агъэпытэзэ

— Комсомол организа-циехэр нахьыбэ зэрэ-хъухэрэм дакIоу, ялоф-шIэни нахьышлоу зэхашэ-щнымкIэ сыда анахьэу зыпылгыгъэхэр?

— Хэкум комсомол орга-низациеу илэхэр хэпшыкIэу нахьыбэ хуштыгъэх. 1925-рэ ильэсым шылэ мазэм и 9-м зэхашэкIо куп хадзыгъ. Къуа-джэхэм, зэкIэ псэуплэхэм кIэ-щакIохэр алъыIэсыштыгъэх. Мироненкэр, Хьуажьыр, Фи-липповыр, нэмыкIхэри зэхэ-щэкIо купым хэтыгъэх. Ш. Хьа-хъуратэм нэужым гъусэ къы-фэхъухи, комсомолым хэпшы-кIэу зыкIыIэтыгъ. 1923-рэ ильэсым бжыхьэм комсомо-лым нэбгырэ 855-рэ хэтыгъ, а пчъагъэм адыгъэу хэтыгъэр нэбгырэ 325-рэ.

— Апэрэ комсомол къоджэ организациехэр тарихьым хэкIокIа-гъэха?

— Хьау, тэшIэх. Бжыхьэ-кьоежъым, Джэдджэхаблэ, Бжэдыгъухьаблэ, Гъобэкъуае, Хьакурынэхьаблэ, Аскъэлае, Мамхыгъэ, Джыракъые, нэ-мыкIхэм якомсомол органи-зациехэм яшлушлагъэхэр шы-Iэныгъэм къыханагъэх.

— Лъэпкэ зэфэшъаф-хэм язэфыштыкIэхэм ягъэпытэн комсомолыр зэрэхэлэжьэщтыгъэм игугъу къытфэшIыба?

— Ар Iоф шъхьалэхэм зэу ащыщыгъ. И. Мироненкэр, К. Громадскэр, И. Хьуажьыр, Ш. Чыхьор, Д. Галенкэр, нэмыкIхэри зэгъусэхэу про-пагандэ Iофыгъохэм апылгы-гъэх. РКСМ-м ия III-рэ зэфэс В. Лениным къышIуа-гъэм ныбжьыкIэхэр шыгъэ-гъозэгъэнхэмкIэ къушъхьэчIэс адыгэхэм, къуаджэхэм адэс-хэм бэрэ алулэщтыгъэх.

Сурэтым итхэр: ХьокIо Ла-рисэрэ Пэнэшъу Руслъанрэ музеим гушыIэгъу шызэ-фэхъугъэх.

— Лъэхъэнэ гъэшIэгъон ты-кызытегушылэрэр. Адыгеим икомсомол загъэпсыгъэр ильэс 90-рэ зэрэхъурэм сэ кыхэзэгъэщырэр къэткIугъэ гъогум тызэрэрымыукIытэ-жырэр ары — комсомолым илофшIагъэ тырэгъушхо.

— Руслъан, комсомолым пшъэрыл шъхьалэу илагъэхэм ягугъу къытфэшIы тшIонгъу.

— НыбжьыкIэхэр яхэгъэгъу зэрэфэшъыпкьэхэр, зэфэгъэ ахэлъэу зэрэпсэхуэрэр еджэ-хэзэ, Iоф ашIэзэ неущрэ ма-фэм цыхьэ зэрэфашырэр шыIэныгъэм къышагъэлъэ-гъонымкIэ комсомолым имэ-хьанэ зыкIыIэтыштыгъ. Тари-хьым къызэригъэлагъорэмкIэ, ВЛКСМ-м фэдэ общественнэ организации ин дунаим те-тыгъэп цыфхэр зэхичэнхэ, ыгъэдэлонхэ ылъэкIэу. Ныб-жьыкIэ миллион пчъагъ ком-сомолым ыплугъэр.

Адыгеим
зэрэщызэхэ-
щагъэр

— Апэрэ комсомол орга-низациехэр 1920 — 1921-рэ ильэсхэм Адыгеим шызэхэ-щагъэх, — зэдэгущылэгъур лъэгъэкIуатэ Пэнэшъу Руслъан. — А лъэхъаным хэгъэ-гум шырэхъатыгъэп. Дзэм къу-лыкъур шызыхьыгъэ красно-армейцэхэу Iашэр зылыгъэу зэуагъэхэр, шыIэныгъэм икIы-ныгъохэм алхырыкIыгъэхэр, заводхэм, фабрикахэм яло-фышIэхэр, мэкъумэщышIэхэр, еджахэхэр комсомол орга-низациехэм аштэщтыгъэх.

— Мыекъуапэ зэхэщэн Iофыгъохэр гъэшIэ-гъонэу зэрэщыкIо-щыгъэхэр тарихьым шIуэкIэ къыхэнагъ.

— 1920-рэ ильэсым зэ-хэщэкIо купым Мыекъуапэ Iоф-щишлагъ. РКСМ-м иапэрэ сек-ретарэу хадзыгъагъэр Дзэ Плэыжъым къулыкъур шызы-хьыштыгъэу, опыт ин зIагъэу Хьасанэкъо Алыи ары. Ныб-жьыкIэхэм я Союз пшъэ-

Адыгеим икомсомол икьежъахэ, шыIэныгъэм зэрэщыпытагъэм, игукъэкIыжъхэм анахьэу къахигъэщы шIонгъохэм къатегушылэнэу Пэнэшъу Руслъан тельэлугъ. ВЛКСМ-м и Адыгэ хэку комитет иапэрэ секретарэу, партийнэ IофышIэу шытыгъ. Республикэм и Правительство и Комитет ипэщагъ, КъокIыплэм щыпсэурэ лъэпкьхэм яискусствэхэмкIэ Къэралыгъо музеим идиректор игуадзэу джырэ уахътэм мэлэжъэ.

Тарихъым
хэмыкIокIэщт
нэкIлубгъохэр

рылэу илэм цыфхэр шыгъэ-гъозэгъэнхэмкIэ ащ Iофыбэ ыгъэцэкIагъ. Мыекъуапэ, Ку-жорскэм, Ханскэм, Хьакуры-нэхьаблэ, Мамхыгъэ, Хьа-тикъуае, Джаджэ, нэмыкIхэм ащыкIорэ зэхэхэхэм къащы-гушыIэщтыгъ. Паша Доценкэр, Къэлэшъэо Надеждэ, Миха-ил Журавлевыр, Василий Алтуховыр, нэмыкIхэри ащ илэ-

пылэгъухэу комсомолым ныб-жьыкIэхэр фаплуштыгъэх.

— УпчIэхэм гушыIэу апэрэр бэрэ ащытэгъэ-федэми, гъэзетеджэхэм ашIогъэшIэгъон хуштыр ары тызыте-гушыIэрэр. Апэрэ комсо-мол организациеу Iоф-шIаплэмэ ащызэхашэ-гъагъэр тшIэнэу тыфай.

— Мыекъуапэ ичыгъэе-экстрактзавод шызэхашэгъэ пэублэ комсомол IофшIэныр зыпкэ игъэуцожьынымкIэ бэ агъэцэкIэщтыгъэр. Шыхьафхэр зэхашэщтыгъэх. Цыфхэм ягумэкIыгъохэр зэрагъашIэ-щтыгъэх, гуетыныгъэ ахэлъэу яфэло-фашIэхэр зэшIуахы-щтыгъэх.

— Къалэм имызакъоу, къуаджэхэм комсомол организациехэр зэрэщы-зэхашэщтыгъэхэр къытфэлуатэба?

— АдыгеимкIэ апэрэ ком-сомол организациеу къуаджэм шызэхашагъэри тарихьым хэ-кIокIагъэп. 1920-рэ ильэсым, гъатхэм Николаевскэ (Крас-ногвардейскэ) комсомол орга-низациеу шызэхашагъэм лъэп-сэшIухэр псынклэу ышыгъэх. Комсомолым аштэщтыгъэхэм япчъагъэ хахьоштыгъ. 1922-рэ ильэсым Адыгэ автоном хэ-кур зызэхашэм, комсомол организациеу 10-м нахьыбэ-мэ Iоф ашIэщтыгъ.

Адыгеим икомсомол загъэпсыгъэр илъэс 90-рэ хъугъэ

Агу шлуклэ илъыщт

Адыгэ Республикэм и Лпышъхуэ Тхьаклушынэ Аслъан унашъоу ышлыгъэм диштэу Адыгеим икомсомольскэ организации зызэхашагъэр илъэс 90-рэ зэрэхуэрэр мэкъуогъум и 7-м республикэм шыхагъэунэфыкы. Мыщ фэгъэхыгъэ лфхъабзэхэр республикэм ичпылэ зэфэшъхьафхэм ащэклох. Мэфэклэу къэблагъэрэм ипэгъоклэу Мыекьопэ къэралыгъо технологическэ университетым икьутамэу поселкэу Яблоновскэм дэтым мы мафэхэм зэхыхъэ шыкыуагъ. Ащ хэлэжыагъэх муниципальнэ гъэпсыклэ зилэ «Тэхутэмькыое районым» иадминистрация ипашэ игуадзэу Ярахмед Ярахмедовыр, мы организацие исатыр хэтыгъэхэр, студентхэр, нэмыкхэри. Лфхъабзэр къызэлэуихыгъ ыкли зеришагъ ыпшъэклэ зигугъу къэтшыгъэ апшъэрэ еджаплэм икьутамэ ипашэу Екьутэкл Рус-лъан.

Мы илъэсым районри, Адыгеим икомсомольскэ организации зызэхашагъэри илъэс 90-рэ зэрэхуэрэр ащ къылуагъ. Комсомолым члэтынагъэми, ащ фэдэ организацие, нэмыкыуагъэми, непэ ныбжыкълэхэм зэрящыклагъэм щэч зэрэхэмылър, ВЛКСМ-м лпыблэнагъэм,

цыфыгъэм, ныбджэгъуныгъэм ыкли зыкыныгъэм зерафиплущыгъэхэм непэ тызэрэщыкълэрэр Р. Екьутэклэм къыхигъэщыгъ. Адыгеим икомсомольскэ организации иапэрэ Зэфэсэу къалэу Краснодар шыкыуагъэр тарихым къызэрэхэнагъэр, ныбжыкълэхэм зэлхыныгъэу ялэр гъэпытэгъэнымклэ ащ мэхъанэ-шхо зэрилагъэр къылуагъ нэужым гушыгъэ зыштэгъэ Ярахмед Ярахмедовым. Илъэс пчъагъэхэм къаклоцлэ ежэ зыхэтыгъэ организациер ыгу шлуклэ къызэринэжыгъэр, ишыгъэныгъэу гъогу ар къызэрэщышъхьэпагъэр, джы къызнэсыгъэми а уахтэр зэрэщымыгъупшэрэр къызэрэу-гъогъэ ныбжыкълэхэм къариуагъ. — Кадрэхэм ягъэхъазырынклэ комсомолым мэхъанэшхо илагъ.

СССР-м илъэхъан мы организацие хэхьэрэ ныбжыкълэхэм алэклэ псэолъэ пчъагъэ гъэпсыгъэ хъугъэ, къэралыгъом зыкылэтыжынымклэ ахэм лфышхо ашлагъ, сьд фэдэ уахты ар тыгу иллын фадэ. Цыфхэм ахъэшхуи, мылькуи ялагъэп, ау зыкыныгъэ ыкли зегурьолыгъэ зэрылэ къэралыгъо гъэпсыгъэнымклэ ягъэхъэхэр зэфэштыгъэх. Къэтклогъэу гъогур зыщыдгъэгъупшэ хуэштэп, мыщ дэгъоу хэлхыгъэр зэклэ къыз-фэдгъэфедзэ ыпэклэ тылпык-лэ тэн фадэ. Мы ауужырэ илъэс-хэм комсомолым фэдэ организацие зэхэщэжыгъэным иупчлэ бэрэ къэуцугъ, ащ фэдэ лъэбэкъухэри ашлыгъэх, ау ар гъэцэклагъэ хъугъэп. Ау щытми, сэ сшъхьэклэ сыщэгугъы

ныбжыкълэхэр ззыпхыщт мыщ фэдэ структурэ шыгъэ зэрэху-жыщтым, сыда плэмэ непэ ар тыщыклагъ, — къылуагъ Я. Ярахмедовым студентхэм закыфи-гъаззэ.

Комсомолым зыщыгъэныгъэу гъогу зыпхыгъэхэм ыкли мы илъэсхэр дахэклэ зыгу къэкы-жыкълэхэм ащыщ Къытыжэ Аслъани. Теуцожь районимклэ комсомолым ирайон комитет иапэрэ секретарэу ащ лф ышлагъ, нэмык лэнатлэхэми алутыгъ.

— 1956-рэ илъэсым жъо-ныгуаклэм и 21-м я 6-рэ клас-сым сисэу комсомолым сы-хэхьагъ. Мы организацие ау-къодыеу ухэхъанэу щытыгъэп, анахъ дэгъоу еджэхэу, гъэхъэгъэ гъэнэфагъэхэр зилэхэр арых аш-тэщтыгъэхэр. Синасып къыхыи, дэгъу дэдэу сызэреджэрэм къыхэкыклэ комсомольцэ сы-хуыгъ. А илъэсхэр, сезыгъэ-джэгъэ клэлэгъаджэхэр, щылэ-ныгъэ гъогуым сытезэтылупшы-хэгъэ нахыжыкълэр егъаши сыгу иллыщтых. Комсомолым дэха-гъэм, ныбджэгъуныгъэм, лпыгъэм,

зэфэгъэм тафигъэсагъ. А уах-тэм ащ мэхъанэу илагъэри къэлогъуай. Хэгъэгъу зеошхом илъэхъан комсомольцэ ныб-жыкълэхэм лпыхужыныгъэу зэ-рахыагъэр хэти щыгъупшэщтэп, ахэм Адыгеим илпыкълэхэри ахэтых. Илъэсхэр маклох, непэ комсомолыр тилэжъэп, ау ар зэхэщэжыгъэ хуэмэ ишлогъэшхо къызэрэклогъэтым щэч хэлъэп, тэ ащ хэтыгъэхэм арэуштыгъэ тыфай, тыкълэхъопсы, — къылуагъ Къытыжэ Аслъан.

Мы мэфэ дэдэм поселкэу Яблоновскэм иурамэу Комсо-мольскэм мы организацие фэгъэхыгъэ мыжъобгъу къы-щызэлэуахыгъ. Ащ епхыгъэ зэ-хэхъэм хэлэжыагъэх муниципальнэ гъэпсыклэ зилэ «Тэхутэмькыое районым» иадминистрация ипашэ игуадзэу Ярахмед Ярахмедовыр, Яблоновскэ къалэ псэуплэм иадминистра-ция ипашэу Атэжыкълэу Заур-дин, студентхэр.

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.
Сурэтхэр лэшыгъэ Аслъан тырихыгъэх.

Игъэклогъыгъэу хагъэунэфыкыгъ

Адыгеим комсомолыр зыщы-зэхашагъэр илъэс 90-рэ зэрэ-хуегъэр игъэклогъыгъэу Теуцожь районым мэкъуогъум и 4-м шыхагъэунэфыкыгъ. Пчэдэжыым Пэнэжыкълэуае лъэпкь культу-рэм и Гупчэу дэтым илхъаплэ мэфэкл шъуашэ илэу гъэклэрэ-клэгъагъэ. Быракъ зэфэшъхьаф-хэу къырахылагъэхэр жыыб-гъэ маклэу къепшэрэм егъы-шъашъэх. Комсомолым фэгъэ-хыгъэ оредхэу ныбжыкълэхэм агурэ апсэрэ етыгъэу Сыбыр, Къокыплэ Чыжъэм, нэмык чыплэ-хэм къалэхэр, заводхэр, фаб-рикэхэм ащыщхэу чыгукълэр къа-лэты зэхъум фэдэу къалощты-гъэхэм къуаджэм игупчэ къы-зэпагъаджэ.

Комсомолым иубилей фэ-гъэхыгъэ мэфэкл зэхэхъэшхом цыф бэдэд къэклолагъэр. Ахэм янахыбэр комсомолым ыплугъэ-хэу, ащ зыщыгъэныгъэу езылхы-хэу, илофышлагъэхэу непи зыгу имыкырэ заклэх.

Абгъэхэм комсомольскэ зна-чок цыкылхэр ащэшлэты, ягукъэ-кыжыкълэр зэфалуагъэх.

Аскъэлае щыпсэурэ, респу-бликэм дэгъоу щызэлъашлэрэ, РСФСР-м культурэмклэ изас-луженнэ лфышлэу Цэй Ерстэм комсомолым зыщыхэхъэгъагъэр щыгъупшэрэп. 1957-рэ илъэс. Украинэм ит къалэу Никола-ев дзэм къулыкъу щыхыщтыгъ. Ащ адыгэ клалэу Советскэ Союзым и Лпыхужыгъэу Шлуцлэ

Абубэчыр исаугъэт дэт. Ащ клэрытэу комсомолым хэхъэ-мэ зэрэшлэгъэр икомандирхэм аригъэшлагъ. Лфыр дивизион икомандир нагъэсыгъ ыкли фагъэцэклагъ. «Непи сэ ком-сомолым сыхэт, — къыщылуагъ ащ зэлуклэм. — Мары билет-ри, слыгыщт сыщэлэфэкли».

Культурэм и Унэ ифойе нэм къыщыкълэдзэ районим икомсо-мольскэ организацие тарихъ гъогуу къыклогъэм фэгъэхыгъэ къэгъэлъэгъоныр. Ар тхыгъэхэм-кли, сурэт зэфэшъхьафхэмкли бай. Ар зыпшэ ифагъэр, зэ-зыгъэфагъэр зыныбжы икыугъэ-хэм ятхылъеджаплэ ипашэу Хъут Сафьет. Нахыбэр ком-сомолым фэгъэхыгъэу «Ады-гэ макъэм» къыхъэгъэ тхыгъэ заклэх. Ахэм ащыщ ВЛКСМ-м ихэку комитет иапэрэ секре-тарыгъэу Хъутыжэ Кимэ фэгъэ-хыгъэ тхыгъэу «Комсомолым сиплугъ» зыфилорэр. А нэклубгъо дэдэм ит Хъаткыо Ахьмэд иусэу «Комсомольскэ билет» зыфи-лорэр.

Комсомолым и Теуцожь рай-ком иапэрэ секретарыгъэу Нэхэе Юсыф фэгъэхыгъэ сур-этхэм, тхыгъэхэм къэгъэлъэ-гъоным чыплэшхо щаубыты. Ахэм ащыщхэу къыхэдгъэщымэ тшлэгъор 1957 — 1959-рэ илъэсхэм атырахыгъэгъэ сурэ-тыр ары. Ащ Нэхэе Юсыф лф дэзышлэщтыгъэхэри итых — Хъут Юсыф, лэшыгъэ Мир, Къэ-

бэртэе Къутас, Чэсэбыл Сла-вик, Шэуджэн Сарэ, Сэхьтэ-рыекъо Мариет. Ахэм ахэт КПСС-м и Теуцожь райком зэхэщэн лфхэмклэ иотдел ипэ-згъагъэу Лэупклэ Аслъани. Зи-гугъу къэтшыгъэхэр сэ дэгъоу сэшлэх.

КПСС-м ихэку комитет исе-ретарыгъэу Кушъу Аси комсо-молым ипшъэхъэ плугъэхэм ащыщ. Ащ фэгъэхыгъэ тхыгъэу «Адыгэ макъэм» къыхагъэри нэплэгъум къыредзэ. ВЛКСМ-м и Теуцожь райком изэлэпахырэ Быракъ Плыжыи, нэмыкхэми гукъэкыжыкълэхэр уагъэшлэх.

Комсомолым фэгъэхыгъэу мэфэкл зэхэхъэр дахэу зери-шагъ лъэпкь культурэм и Гупчэ ихудожественнэ пашэу лэшыгъэ Нэфсэт. Апэ зэлуклэм хэлэжы-хэрэм шлуфэс ащ къарихыгъ, хыкълэхэм, илъэс зэфэшъхьаф-хэм комсомолым ирайком ипэ-щагъэхэу къэкыуагъэхэм ацлэ къырилуагъ, районим икомсо-мольскэ организацие тарихъ гъогуу къыклогъэм клэклэу къыте-гушылагъ.

Теуцожь районим апэрэ ком-сомольскэ организацие Пэнэ-жыкълэуае зыщызэхыгъагъэр 1922-рэ илъэсыр ары. Сьд фэдэ лф Адыгеим къыщырахыжыа-гъэми, комсомольцэхэр апэ итыгъэх, Адыгэ консервышл заводым, Шапсыгъэ псылгы-плэм, Мыекьопэ ГЭС-м яшын агъэпсынклагъ. Заор къызежъэм,

апэ зэуаплэм лухагъэхэр, лпы-хужыныгъэ хэлъэу пый мэхъа-джэм езэуагъэхэр тиклэлэ бла-нэхэр арых. Зэо ужым мэкъу-мэщыр зыпкэ изыгъэуцожыгъэ-хэр ахэр арых. Тирайон щыщ нэбгырищ Советскэ союзым и Лпыхужы хуегъэх — Нэхэе Даут, Бжыхъэкъо Къымчэрыи, Шлуцлэ Абубэчыр.

Хэку комсомольскэ органи-зацие илъэс зэфэшъхьафхэм тирайон иклэлэ плугъэу нэбгы-рибл зэрипэщагъэми тырэгъушхо, — къыщылуагъ ащ зэлуклэм. — Ахэр Шхьэлэхэу Абу, Хъутыжэ Ким, Шьоджэ Асыет, Кушъу Асыет, Пэнэшъу Русъан, Нэхэе Юр, Псылушъо Юсыф. Тщыгъуп-шэхэрэп комсомолым ирайком иапэрэ секретарыгъэхэри — Кыкыл Исмахыл, Хьаджэбыекъо Хыс, Нэхэе Юсыф, Къэбэр-тэе Къутас, Нэхэе Адам, Цыкылу Разыет, Хъутыжэ Светлан, нэмыкхэри. Пэублэ комсомоль-скэ организациеми япэщагъэх, ящытхуу арагъалозэ дэгъоу лэжыагъэх Бэгъушъэ Байзэт, Хьаджэлдый Рэмэзанэ, Стлэшъу Аслъан, Мыгу Хысэ, Нэхэе Зэчэрые, Янэкъо Аслъан, Хъутыжэ Мурат, Хьокло Юсыф, Цэй Ерстэм, Нэхэе Хысэ, Шхьаплээкъо Славик, нэмы-кыбэхэри.

Нэужым гушыгъэр зыфагъэ-шъошагъэр район администра-циеми ипашэ социальнэ лфыгъо-хэмклэ игуадзэу Хьадэгъэллэ Марьет. Ащ район админист-рациеми ипашэу Хьачмамыкыо Азэмэт пшъэрылэ къызэрэ-фишлыгъэр ыгъэцэклэзэ, комсо-молым имэфэкл пае къафэгъу-шлуагъ, революциеми ууж къэра-лыгъгор зыпкэ итэу заом те-клоньгъэр къыщыдэхыгъэнымклэ комсомолым иклэлэ плугъэхэм яшлогъэшхо къызэрэкыуагъэр

къылуагъ. Непи ахэр арых тирайон ищытхуу, идахэ языгъа-лэхэрэр. Ахэм ащыщых Нэхэе Зэчэрые, Янэкъо зэщыхэу Аслъанрэ Аскэррэ, Нэхэе Адам, Стлэшъу Аслъан, Цэй Ерстэм, нэмыкхэри. Джэхэр тиныбжы-кълэхэм ящысэтэхыплэу ялэагъо рыкълонхэу тащэгугъы.

Зэлуклэм къыщыгушылагъэх комсомолым и Теуцожь рай-ком иапэрэ секретарыгъэу Нэхэе Адамэрэ КПРФ-м и райком иапэрэ секретарэу Къатбэмбэт Сахьидэрэ. Ахэм плуныгъэ лфхэмклэ комсо-молым мэхъанэшхо зэрилагъэр, ялофшлэн зэрэзэхашэщтыгъэр, ныбжыкълэхэм гуетыныгъэшхо ахэлъэу лф зэрэшлэщтыгъэр къалотагъ. Сьд ышлэщты джыри ныбжыкълэхэм союз горэ ялэн фаеу алытагъ. Нэужым Къат-бэмбэт Сахьидэ комсомолым иветеранхэу Бэгъушъэ Байзэтрэ Цэй Ерстэмрэ ахъщэ шлухъаф-тынхэр къаритыгъэх.

Мэфэкл зэхэхъэр къагъэба-игъ культурэм илофышлэхэу Лъэ-устэнхьаблэ, Аскъэлае, Пэнэ-жыкълэуае къарыкыгъэхэм кон-цертэу къаритыгъэм.

Комсомолым иубилей фэгъэ-хыгъэ зэхэхъэм спорт зэнэ-къокъухэри шылагъэх. Баскет-болымклэ апэрэ чыплэр ас-къэлаехэм, ятлонэрэр гъобэкыуа-ехэм, яцэнэрэр пчыхьалы-кыуаехэм ахыгъэх. Метри 100 къэзычыгъэхэм анахъ псынклэу къэсыжыгъэр Гукълэллэ Вячес-лав. Ятлонэрэ чыплэр зыубы-тыгъэр Шамсудинов Абрек, яцэнэрэ хуегъэр Теуцожь Алыи. Щэрыонимкли зэнэкъокъугъэх. Пшъэшъэжыкълэхэм атекуагъэр Зэрамыку Нэфсэт. Шъэожыкы-хэмклэ Ехьуллэ Азэмэт.

НЭХЭЕ Рэмэзан.

Адыгеим икомсомол загъэпсыгъэр ильэс 90-рэ хьугъэ

Хьугъэ-шлагъэхэм, пчъагъэхэм къауатэ

Фашист техаклохэр тыхэгъэгу кызытебанэхэм комсомольцэхэм лыгъэу зерахьагъэр тарихым инэклубгъохэм ахэклокэштэп. Заор къежьэным ыпэкIэ ВЛКСМ-м нэбгырэ миллионрэ мин 710-рэ хэтыгъ. Хэгъэгу зеошхом илэхъан ныбжьыкIэ миллиони 5-м ехъу комсомолым хэхьагъ. ВЛКСМ-м хэтхэр партием аштэхэзэ, КПСС-р идейнэу нахь псыхьагъэ хьуцтыгъэ.

Комсомолым хэтхэу нэбгырэ миллионирэ мин шьитфырэмэ заом лыгъэу щызэрахьагъэм пае орденхэмрэ медальхэмрэ къафагъэшъошагъэх. Партизан ныбжьыкIэ мин 50-мэ орденхэр, медальхэр къаратыгъэх.

Комсомольцэ 3500-м Советскэ Союзым и Лыхъужь щытхьуцIэр къафаусыгъ.

Пхъашэу зэрэзэуагъэхэм фэшI пшэзшэ мини 100-мэ орденхэр, медальхэр къафагъэшъошагъэх. Советскэ Союзым и Лыхъужь пшэзшэ 58-рэ хьугъэ.

Комсомольцэ 60 Советскэ Союзым и Лыхъужь гъогугъуитIо хьугъэ.

Фашистхэр зэхакъутэхи, мамыр щылакIэр агъэпытэным, экономикэр къалэтыжыным зыфэжьэхэм комсомольцэхэмрэ ныбжьыкIэхэмрэ лыгъэ шьыпкэ щылэныгъэм щызэрахьагъ.

ЧыкIэм икьэлэтын, БАМ-м игъэпсын, комсомол псэолэ-шыпIэхэм зягъэушомбгъугъэным ВЛКСМ-р чанэу ахэлажъэщтыгъ. Адыгеим щыц нэбгырэ шэ пчъагъэ ащ фэдэ патриотическэ IофшIэнхэм ахэлажъагъ.

«Ленинскэ комсомолым илауреат» зыфилорэ щытхьуцIэр 1966-рэ ильэсым кыщегъэжьагъэу афагъэшъуашэщтыгъ.

Комсомолым итынхэр

Граждан ыкIи Хэгъэгу зеошхом лыгъэу ащызэрахьагъэм, мамыр IофшIэным гэхьагъэу щашыгъэм афэшI 1928 — 1968-рэ ильэсхэм комсомолым

ордени 6 къыфагъэшъошагъ.

Быракъ Плъыжым иорден 1928-рэ ильэсым комсомолым кыратыгъ. Граждан заом илэхъан ыкIи IэкIыб хэгъэгухэу кытэпыхэрэм апэуцужыизэ комсомолым лыгъэу зериыхьагъэм орденыр ишыхьатыгъ.

1931-рэ ильэсым ЛэжьэкIо Быракъ Плъыжым иорден комсомолым кыфагъэшъошагъ. Социалистическэ зэнэкьокъум гэхьагъэу щашыгъэм, апэрэ илэситф планым игъэцэкIэн ныбжьыкIэхэр чанэу зэрэхэлажъагъэхэм ар афэгъэхьыгъагъ.

1945-рэ ильэсым комсомолым итынхэм Лениным иорден къахэхьагъ. Хэгъэгу зеошхом илэхъан фашист теха-

клохэм язэхэкъутэн комсомолыр пхъашэу зэрэхэлажъагъэм, ныбжьыкIэхэм япатриотическэ плуныгъэ илахь зэрэхышыхьэрэм афэшI орденыр къыфагъэшъошагъ.

1948-рэ ыкIи 1956-рэ ильэсхэм комсомолым Лениным иорденхэр кыратыгъэх. Зыр социализмэм игъэпсын комсомолыр чанэу зэрэхэлажъэрэм фэшI, ятIонэрэр ЧыкIэхэм якъэлэтын ыкIи социализмэм игъэпсын комсомолыр зэрэхэлажъэрэм пае.

1968-рэ ильэсым Октябрэ Революцием иорден комсомолым кыфагъэшъошагъ. Хэгъэгу икьэухьумэн, мамыр щылакIэм игъэпытэн, социали-

стическэ щылэкIэ-псэукIэм зегъэушомбгъугъэным комсомолым илахьэу хишыхьэрэмэ афэшI ащ фэдэ тын лъапIэр къыфагъэшъошагъ.

Лыгъэр яшапхъэу

Хэгъэгу зеошхом кызежьэм пыйхэм апэуцужыгъэхэм Адыгеим икомсомол илофышIэхэр ащыщыгъэх. Хьагъур Андзаур, Александр Козловскэр, Степан Лоза, Аклэгъу Джэхьфар, Юрий Рябиниыр заом кIуагъэх. Къэлэ ыкIи район комитетхэм япащэхэу ахэр щытыгъэх. Орденхэр, медальхэр къафагъэшъошагъэх лыгъэ зэрэзэрахьагъэм фэшI.

Андырхъое Хъусенэ политрук ныбжьыкIэу щытыгъ. СССР-м итхаклохэмкIэ Советскэ Союзым и Лыхъужь апэу ар хьугъэ.

Сыдым зэфищэщтыгъэхэ?

Комсомолым хэтхэр еджэным, IофшIэным, мурадэу ялэм, яхэгъэгу зэрагъэлъапIэрэм, нэмыкIэхэм зэфащэщтыгъэх.

Комсомол оредхэр, усэхэр непи жыы хьухэрэп. Урысыем итхэкло цIэрылохэм афэдгъадэхэу КIэрэцэ Тембот, Лэустан Юсыф, Пэрэныкьо Мурат, МэцбэшIэ Исхьакъ, Пэнэшъу Сэфэр, Коцбэе Пшымаф, Шхьаплээкьо ГъучIыпс, Нэхэе Руслан, КъумпIыл Къадырбэц, Бэгъ Нурбий, нэмыкIэхэм ахыгъэхэм ашлогъэшIэгъонэу ныбжьыкIэхэр яджэщтыгъэх. Колхозхэм язэхэщэн, заом илэхъан, мамыр щылакIэм такытегушылэ зыхьукIэ комсомолым хэтыгъэхэм тигуапэу ацIэхэр къэтэлэх.

ТилофшIэгъухэр

Гъэзетэу «Адыгэ макъэм» ильэс зэфэщхьафхэм Iоф щызышлагъэхэм комсомолым зэрэхэтыгъэхэр шукIэ агу къагъэкIыжыщтыгъ. Тиредакцие непэ илофышIэхэм ВЛКСМ-м ехьыллагъэу къалотэжыырэр тхылъ пчъагъэ хьуцт. Редакцием кытфатхыхэрэм тилофшIэгъухэр арых апэу яджэрэр, гъэзетым кыхауыным фэзыгъэхьауырыхэрэр. НэпшIэкъуи Заур ЧыкIэм икьэлэтын хэлажъагъ. Беджелды Асыет икьуаджэу Фэдз комсомол IофшIэнэу щызэрахьэщтыгъэр непи ынэгъу кIэт.

ЗэдзэклакIохэу Тхьаркьохэ Сафыетрэ Лышэ Саныетрэ комсомолым зыхэтхэм общественнэ IофшIэнэу агъэцIкэрэм гушIуагъо хагъуатэщтыгъэу алытэ. Дэгъоу институтым зэрэщеджэхэрэм даклоу комсомол IофшIэным зыфагъасэщтыгъ. ВЛКСМ-р плуныгъэм зэрэпылгыгъэр, джырэ уахьтэм ащ фэдэ общественнэ организация лъэш зэрэтищыкIагъэр ягупшысэхэм къащыхагъэщы.

Нэфышъэ Светланэрэ Нэгъой Сафыетрэ кыталауагъэри тилогъэшIэгъон. С. Нэгъоир комсомол организацием исекретарэу щытыгъ. НыбжьыкIэхэм Iоф адишIэзэ, ишIэныгъэ хигъахьэщтыгъэу елытэ.

— Шысэ зытелхын плэкIыщтхэр комсомолым сыдигъуи хэтыгъэх, — еIо Нэфышъэ Светланэ. — НыбжьыкIэхэр зылащэщтыгъэх.

Адыгеим икомсомол зызэхащагъэр ильэс 90-рэ зэрэхьугъэм фэгъэхьыгъэ зэIукIэгъухэм тилофшIэгъухэр ахэлажъэх. ЯкIэлэгъум шысэ зытырахьыщтыгъэхэр ащыгъупшэхэрэп.

Сурэтым итхэр: «Адыгэ макъэм» илофышIэхэу комсомолым хэтыгъэхэр.

Узэфэзыщэрэм уепIу

Комсомолым ухэтыным мэхъанэу илагъэм кытедгъэгушылэ тшIоигъоу Къуижь Къэплъан тельэлугъ. Мамхыгъэ ар кыщыхьугъ, республикэ гимназием щеджагъ. Зэгъэпшэнхэу ышыхэрэр ныбжьыкIэхэм ашлогъэшIэгъон хьуцтэу тэлытэ.

— Хэгъэгу щызэрахьэрэ хабзэр бгъэцэкIэнымкIэ комсомолым мэхъанэ ин еттыщтыгъ, — еIо Къуижь Къэплъан. — Идеологиye а лъэхъаным

щылагъэм дедгъаштэщтыгъ. Цыфыр бгъэдэлон, шIум фэпшэн зэрэплэкIыштым комсомолым уфигъасэщтыгъ. Пхэнджэу зекIорэм пшээдэкIыж

зериыхьыштыр зыдишIэжыщтыгъ.

Дзэм къулыкъур щихьы Къ. Къуижьым хэкум кызегъэзэжыым, иныбджэгъумэ ягъусэу ишIэныгъи, икьулайныгъи зэрахыгъэхьэщтым пылгыгъ. Народнэ дружинникхэм ахэтэу рэхьатныгъэм икьэухьумэн хэлажъэщтыгъ. Комсомолым гъэсэнэгъэм фищэщтыгъэх. Спорт зэнэкьокъухэр ящылэныгъэ пытэу хэуцогъагъэх.

— ДгъэцэкIэн тымылэкIышты Iоф

щымылэу кытщыхьыщтыгъ, — зэдэгъушылэгъур лъегъэкIуатэ Къуижь Къэплъан. — Комсомолым гушхоньгъэ тигъэшIыщтыгъ. Тинепэрэ щылакIэ пионер организациехэр, комсомолыр ищыкIагъэх. Цыхьэу кыпфашыырэр зэрэбгъэцэкIэн плэкIыштым ныбжьыкIэ организациехэм уфагъасэщтыгъ. Ныхьыжхэм кыталорэр тэркIэ хэбзэ шапхъэу щытыгъ. Дзэу сызэрэзекIуагъэр сятэ зэхихмэ кысыфигъэгъуштыгъэп. Мыхъунэу сшлагъэр сэр-сэрэу кызыгурьIожыным сыфигъасэщтыгъ. Комсомолым тызэхихьэщтыгъ, акъылэгъу тызэфышIыщтыгъ.

САХЫДЭКЪО Нурбий.

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэм яхэдзын ехылаагъ» зыфиорэм зэхъоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2014-рэ илъэсым жьоныгъуаклэм и 28-м ыштагъ

А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэм яхэдзын ехылаагъ» зыфиорэм зэхъоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэм яхэдзын ехылаагъ» зыфилоу N 351-р зытетэу 2005-рэ илъэсым шышъхъэлум и 4-м къыдэкыгъэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэуагъэхэр, 2005, N 8; 2007, N 7; 2011, N 8; 2012, N 4; 2014, N 2) мы къыкълъыкlorэ зэхъоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм:

1) я 13-рэ статья хэт гушылэхэу «тлокырэ блырэ» зыфилохэрэм ачылплэкIэ «тлокырэ тфырэ» зыфилохэрэр тхыгъэнхэм;

2) я 25-рэ статья:

а) я 11-рэ пункт хэт гушылэхэу «зы мандат зилэ хэдзыплэ коеу зэпхыгъэхэм» зыфилохэрэм ачылплэкIэ «зы мандат зилэ хэдзыплэ койхэмкIэ» зыфилохэрэр тхыгъэнхэм;

б) я 24-рэ пункт хэт гушылэхэу «заказым епхыгъэ лoфтхъабзэхэр зэрехъэх» зыфилохэрэм ачылплэкIэ гушылэхэу «къэралыгъо фэныкъоныгъэхэм япхыгъэ лoфтшэнхэр егъэцаклэх» зыфилохэрэр тхыгъэнхэм;

3) я 26-рэ статья иа 1-рэ абзац мыщ тетэу тхыгъэнхэм:

«Чылплэ хэдзэкIо комиссиер»;

4) я 35-рэ статья:

а) я 7-рэ лахым иа 1-рэ пункт иа 3-рэ

гушылэхыгъэ мыщ тетэу тхыгъэнхэм:

«Кандидатым илоф зэгорэм алогъагъэу щытмэ, мы пункт хэт къыдильтэрэ лъэлэу тхылъым кандидатым илоф зэралогъагъэм фэгъэхыгъэ къэбарыт итын фæе, зыгорэкIэ тыралъхъагъэр тырахыжыгъэ хъумэ, джаш фэдэу ащ фэгъэхыгъэхэри къырит-хэнхэ фæе.»;

б) я 7²-рэ лахым хэт гушылэхэу «зыщатхыщт уахътэм ехъуллэу» зыфилохэрэм ачылплэкIэ гушылэхэу «кандидатыр атхыным пае ищыкIэгъэ тхылъхэр къызырихыплэщтхэ лъэхъаным» зыфилохэрэр тхыгъэнхэм;

5) я 38-рэ статья:

а) я 3-рэ лахым иа 1-рэ пункт иаужырэ гушылэхыгъэ мыщ тетэу тхыгъэнхэм:

«Кандидатым илоф зэгорэм алогъагъэу щытмэ, мы пункт хэт къыдильтэрэ лъэлэу тхылъым кандидатым илоф зэралогъагъэм фэгъэхыгъэ къэбарыт итын фæе, зыгорэкIэ тыралъхъагъэр тырахыжыгъэ хъумэ, джаш фэдэу ащ фэгъэхыгъэхэри къырит-хэнхэ фæе.»;

б) я 12²-рэ лахым хэт гушылэхэу «зыщатхыщт уахътэм ехъуллэу» зыфилохэрэм ачылплэкIэ гушылэхэу «кандидатыр атхыным пае ищыкIэгъэ тхылъхэр къызырихыплэщтхэ лъэхъаным» зыфилохэрэр тхыгъэнхэм;

6) я 39-рэ статья иа 3-рэ лах хэт аужырэ гушылэхыгъэр мыщ тетэу тхыгъэнхэм:

«Кандидатым илоф зэгорэм алогъагъэу щытмэ, алапэ зыкладэжъырэ тхъапэм кандидатым илоф

зэралогъагъэм фэгъэхыгъэ къэбарыт итын фæе.»;

7) я 44-рэ статья:

а) я 7-рэ лахым иа 6-рэ пункт хэт гушылэхэу «илоф зэралогъагъэр тырамыхыжыгъэ хъумэ» зыфилохэрэр хэгъэкIыгъэнхэм;

б) я 8-рэ лахым иа 2-рэ пункт хэт гушылэхэу «илоф зэралогъагъэр тырамыхыжыгъэ хъумэ» зыфилохэрэр хэгъэкIыгъэнхэм;

8) я 71-рэ статья иа 4-рэ лах мыщ тетэу тхыгъэнхэм:

«4. Кандидатым илоф зэгорэм алогъагъэу щытмэ, къэбархэр къызэрыхъэрэ стэндым кандидатым илоф зэралогъагъэм фэгъэхыгъэ къэбарыт итын фæе, зыгорэкIэ тыралъхъагъэр тырахыжыгъэ хъумэ, джаш фэдэу ащ фэгъэхыгъэхэри къыхъанхэ фæе.»;

9) я 72-рэ статья иа 10-рэ лах мыщ тетэу тхыгъэнхэм:

«Кандидатэу атхыгъэм ыкIи хэдзынхэмкIэ бюллетеным рагъэхъагъэм илоф зэгорэм алогъагъэу щытмэ, хэдзынхэмкIэ бюллетеным кандидатым илоф зэралогъагъэм фэгъэхыгъэ къэбарыт итын фæе.».

Я 2-рэ статья. Мы Законом кIуачIэ илэ зыхъу-рэр

Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щыублагъэу мы Законом кIуачIэ илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу ТХЪАКIУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ,
мэкъуогъум и 2, 2014-рэ илъэс
N 299

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм ис цыфхэм шъхъафитэу зыфæе диныр алэжыным ехылаагъ» зыфиорэм иа 16-рэ статья зэхъоклыныгъэ фэшлыгъэным фэгъэхыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2014-рэ илъэсым жьоныгъуаклэм и 28-м ыштагъ

А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм ис цыфхэм шъхъафитэу зыфæе диныр алэжыным ехылаагъ» зыфиорэм иа 16-рэ статья зэхъоклыныгъэ фэшлыгъэным фэгъэхыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм ис цыфхэм шъхъафитэу зыфæе диныр алэжыным ехылаагъ» зыфилоу N 107-р зытетэу 1999-рэ илъэсым щылэ мазэм и 12-м аштагъэм иа 16-рэ

статья зэхъоклыныгъэ фэшлыгъэнхэм ыкIи мыщ тетэу ар тхыгъэнхэм:

«Я 16-рэ статья. Диным епхыгъэ организациехэу гъэсэныгъэ зыщарагъэгъотыхэрэр

Урысые Федерацием ихэбзэгъэуцугъэу хэти зыфæе диныр шъхъафитэу ылэжыным ыкIи дин объединенихэм яхылаагъэм къызэрэдилытэрэ шыкIэм тетэу диным епхыгъэ организациехэу гъэсэныгъэ зыщарагъэгъотытхэр зэхъэх.».

Я 2-рэ статья. Мы Законом кIуачIэ илэ зыхъу-рэр

Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щыублагъэу мы Законом кIуачIэ илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу ТХЪАКIУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ,
мэкъуогъум и 2, 2014-рэ илъэс
N 301

Адыгэ Республикэм и министрэхэм я Кабинет иунашъу

Сэкъатныгъэ зилэхэм ыкIи зигъот макIэу щыт цыфхэм ящылэныгъэкIэ нахъ игъэкIотыгъэу къызыфагъæфедэрэ псэуалъэхэмрэ фæло-фашлэхэмрэ гъэунэфыгъэнхэмкIэ лoфтхъабзэхэм яхылаагъ

Сэкъатныгъэ зилэхэм ыкIи зигъот макIэу щыт цыфхэм ящылэныгъэ къафэгъэпсынкIэгъэным пае унашъо сэшлы:

1. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэкIэкIо къулыкIухэу социальнэ фæло-фашлэхэм япхыгъэ псэуалъэхэм ягъэунэфын хэлажъэхэрэм Урысые Федерацием лoфтшэнымрэ социальнэ ухъу-мэныгъэмрэкIэ и Министерствэ иунашъоу N 627-р зытетэу 2012-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 25-м къыдэкIыгъэм тегъэпсыхъагъэу чылплэ зыгъэлоры-шлэжыным икIулыкIухэм ягъусэхэу мы къыкIэ-лъыкIохэрэр зэшлуахынхэм:

1) сэкъатныгъэ зилэхэм ыкIи зигъот макIэу щыт цыфхэм ящылэныгъэкIэ нахъ игъэкIотыгъэу къызыфагъæфедэрэ псэуалъэхэмрэ фæло-фашлэхэмрэ

гъэунэфыгъэнхэмкIэ лoфтхъабзэхэр рахъухъанхэм;

2) 2014-рэ илъэсым мэлъыфэгъум и 20-м шломыкIэу лoфтшэныр зэрэклорэм фэгъэхыгъэ къэбарыт Адыгэ Республикэм лoфтшэнымрэ социальнэ хэжыныгъэмрэкIэ и Министерствэ лэклагъэхъанхэм.

2. Адыгэ Республикэм лoфтшэнымрэ социальнэ хэжыныгъэмрэкIэ и Министерствэ республикэм игъэцэкIэкIо къулыкIухэмрэ чылплэ зыгъэлорышлэ-жыным икIулыкIухэмрэ ящыкIэгъэ амалхэр а лoфыгъомкIэ аригъэгъотынхэм.

3. Мы къыкIэлъыкIохэрэр чылплэ зыгъэлоры-шлэжыным икIулыкIухэм игъо афэлъэгъуэнхэм:

1) сэкъатныгъэ зилэхэм ыкIи зигъот макIэу щыт цыфхэм ящылэныгъэкIэ нахъ игъэкIотыгъэу къызыфагъæфедэрэ псэуалъэхэмрэ фæло-фашлэхэмрэ

гъэунэфыгъэнхэм тегъэпсыхъэгъэ коммиссие зэхъ-щэнхэм;

2) зигугъу къэтшыгъэ цыф купхэм нахъ игъэ-кIотыгъэу къызыфагъæфедэрэ псэуалъэхэмрэ фæло-фашлэхэмрэ гъэунэфыгъэнхэм пае лoфтхъабзэхэр зэрэхъанхэм;

3) а лъэныкъомкIэ лoфтшэныр зэрэклорэм фэгъэ-хыгъэу къэбарыт Адыгэ Республикэм лoфтшэнымрэ социальнэ хэжыныгъэмрэкIэ и Министерствэ лэкла-гъэхъанхэм.

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу КЪУМПЫЛ Мурат

къ. Мыекъуапэ,
мэлъыфэгъум и 8, 2014-рэ илъэс
N 70

Адыгэ Республикэм лoфтшэнымрэ социальнэ хэжыныгъэмрэкIэ и Министерствэ иунашъу

Цыф куп гъэунэфыгъэхэм унэмрэ коммунальнэ фæло-фашлэхэмрэ атефэрэм изылаахъ афалъэгъужыным пае лъэлэу тхылъым гъэпсыкIэу илэщтыр ухэсыгъэным фэгъэхыгъ

Цыф куп гъэунэфыгъэхэм унэмрэ коммунальнэ фæло-фашлэхэмрэ атефэрэм изылаахъ зэралъэгъужыщт шыкIэу Адыгэ Республикэм и министрэхэм я Кабинет иунашъоу N 89-р зытетэу «Цыф куп гъэунэфыгъэхэм унэмрэ коммунальнэ фæло-фашлэхэмрэ атефэрэм изылаахъ афалъэгъужыным пае лъэлэу тхылъым гъэпсыкIэу илэщтыр ухэсыгъэным фэгъэхыгъ» зыфилоу 2014-рэ илъэсым мэлъыфэгъум и 17-м аштагъэмкIэ ухэсыгъэ хъугъэм иа 3-рэ пункт иа 1-рэ подпункт гъэцэкIагъэ хъу-ным пае унашъо сэшлы:

1. Цыф куп гъэунэфыгъэхэм унэмрэ коммунальнэ фæло-фашлэхэмрэ атефэрэм изылаахъ афалъэгъужыным пае лъэлэу тхылъым гъэпсыкIэу илэщтыр гуадзэм диштэу ухэсыгъэнхэм. 2. Цыфхэм соци-

альнэ лэпылэгъу ятыгъэнымкIэ лoфтхъабзэу зэрэхъан фæхэм афэгъэгъэгъэ отделым ипащэу В. Хъ. Браукъом, Адыгэ Республикэм лoфтшэнымрэ социальнэ хэжыныгъэмрэкIэ и Министерствэ къепхыгъэ чылплэ къулыкIухэм япащэхэм мы унашъор гъэцэкIагъэ хъуным пае ищыкIэгъэ лoфыгъохэр зэшлуахынхэм.

3. Къэбар-правовой отделым ипащэу О.В. Долголенкэм:

— мы унашъор Адыгэ Республикэм лoфтшэнымрэ социальнэ хэжыныгъэмрэкIэ и Министерствэ исайтрэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэкIэкIо къулыкIухэм яофициальнэ Интернет-сайтрэ къаригъэхъанхэм;

— къыхаутыным пае мы унашъор гъэзетхэу «Со-

ветскэ Адыгеимрэ» «Адыгэ макъэмрэ» яредакция, мазэ къэс къыдэкIырэ официальнэ тедзэгъоу «Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэуагъэхэр» зыфиорэм алэкигъэхъанхэм;

— Урысые Федерацием ишъолъырхэм яшэпхъэ правовой актхэм яфедеральнэ регистрэ хагъэхъаным пае Урысые Федерацием юстициемкIэ и Министерствэ Адыгэ РеспубликэмкIэ и Гъэлорышлэплэ мы унашъор лэкигъэхъанхэм.

4. Официальнэу къызыхаутырэ нэуж мæфи 10 зытешлэкIэ мы унашъом кIуачIэ илэ мэхъу.

Министрэу ОСМЭН Альберт

къ. Мыекъуапэ,
жьоныгъуаклэм и 8, 2014-рэ илъэс
N 136

Клэлэгъаджэу, тхаклоу Ожъ Аскэрбий мэкьюогъум и 8-р кызыхъугъэ маф

Улапэ икІэлэпІугъ

Тиреспубликэ зэрэмышлэрэ адыгэ цыфыбэ имысэу кысщэху. Сыда плэмэ лъапкым щыщхэр экІэлупчІэх, зэрэшлэх, зэлөклэх; зэлахылых, зэблагэх, зэлөфшлэгъух. Ащ елытыгъэу зыцІэ кьеслөгъэ Аскэрбий бэмэ ашлэу сэгугъэ.

зыгъэлапІэрэмэ ащыщыгъ: зекІөклэ-шыкІөклэ, шэн-хабзэкІэ хэбгъэуауау щытыгъэп. ШушІэным сыдигъуи фэхъазырыгъ. Аскэрбий джыри Іэтэхуагъ ным, тым афэгумэкІэу, епложын имыщыкІагъэу аделэу, пхэр ыкътэу, псыр кырихъэу, Іордэгъазэу кызежъэм. Бын Іужьым шапІугъэ клалэм шэнышлэхэр псынклэу зыхищтыгъэх. Жьым лытэныгъэ фишлэу, емышлэхъарыкІоу, клэм зыкІэримыщэиІэу, дыригъаштэу гъэпсыгъагъэ.

Ожъ Аскэрбий Рэмэзанэ ыкьор АР-м ильэпкь гъэсэнэгъэ ильэс 40-м кыкІөклэ хьалэлэу щылэжъагъ, ащ зилахъ хэзылхъэгъэ егъэджакІу, адыгабзэмрэ литературэмрэкІэ Улэпэ гурит еджапІэм икІэлэгъэджагъ. Мы кыуаджэм шапІугъ, шалэжыгъ, мы еджэпІэ дэдэм ежыри чІэсыгъ, щеджагъ, кычІитІупшыгъэмэ ащыщ. Цыф гъэсэгъэ дэхагъ, зэралоу, адыгэ клэлэ гукІэгъу-шъырытыгъ.

Аскэрбий щыІэныгъэр гъунэнчъэу икІэсагъ ыкІи ащ фэшыпкыагъ. Цыф пстэумкІи — икьоджэгъухэмкІи, ныбджэгъухэмкІи, илофшлэгъухэмкІи, игупсэхэмкІи, икІэлэеджакІохэмкІи ыгу зэлухыгъагъ. Лъэшэу хэти фэгумэкІыныр, фэсакыныр, делэныр ишэныгъ. Адыгэгъэ-цыфыгъэр

ышыгъэм фэдэу, зыкІи икьоджэ класэ ащ ыуж ыбгынагъэп, еджагъ заочнэу, Адыгэ кьэралыгъо клэлэгъэджэ институтым (джы университетым) филологиемкІэ ифакультет зыфэе сэнэхъатыр щызэригъэгъотыгъ, кышчагъ, сабий бын дахэ хъугъэ.

Джащ кышыублагъэу Аскэрбий ятэу, лэжъэкІө Іэпшъэ пытэу Улапэ илэгъэ Ожъ Рэмэзанэ икьэлэпчъэлурэ кьоджэ гурит еджапІэмрэ азыфагу ифэрэр ежъ ильэгъо ин хъугъэ. Ожъ Аскэрбий егъэджэн прогграммэм готэу, еджапІө пэпчэ цыфы зэрэхуштым ыналэ тетыгъ, клэлэеджакІохэм агурьлорэ ыкІи ахэзэгъэрэ клэлэгъэджагъ. Адыгабзэм илофыгъохэр куоу рилъэгъукІэу, нидэлъфыбзэм изэгъэшлэн нахъ Іэрыфэгъу шыгъэным Іөф дишлэщтыгъ. ЕджапІэм илофыгъо зэфэшхьафхэм ренэу ахэлажъэщтыгъ, дэгъумрэ дэимрэ ныбжыкІи, нахъ цыкІуи зэхафын алъэклэным мыпшыжъэу дэлэжъагъ. Клэлэгъэджэ Іөфшлэн мыпсынклэр щытхъу хэлъэу зэшлуиыщтыгъ, кьэралыгъо цІэ инхэри кырапэсыгъэх.

Ожъ Аскэрбий егъэджэкІө кьодыгъэп, творческэ цыфыгъ,

сурэтшыныр икІэсагъ, кыдэхуштыгъ (ыужым итхыльхэр ежъежырэу ыгъэкІэрэклагъэх), унэгъо хъызмэт Іөфхэр — чэмы, мэлэ, пхъэ, псы зыфэпІощтхэр зыхигъэкІыкІэ, унэ цыкІумкІэ чІэкІуашъэти, остыгъэр хигъанэщтыгъ — урокхэм зафигъэхъазырыщтыгъ, ащи изакъоп, чэщныкьо класэхэм тхьапэмрэ руркэмрэ ылыгъэу алъэгъуштыгъ. Джащыгъум тхэн-усэныр ыбгъэу кышыушыгъагъ. Ильэс 20 Іэпэ-цыпэм хэку (республикэ) гъэзетэу «Адыгэ макъэм» кьэтхагъ. ЕджапІэм илофшлагъэ, кьадэхурэм, еджапІохэм ягъэхъагъэхэм агъэгъушлэу кьэбар клэлэхэр кытхыштыгъ, еІанэ зарисовкэхэр, очерк мынхэр, расказхэр, клэлэцыкІу усэхэр кыІэкІэкІыхъ хъугъэ. Ожъ Аскэрбий ихудожественнэ тхыгъэхэр адыгэ щыІэкІэ-псэукІэм иншанэхэр зыщыгъэунэфыгъэх, гукІэгъум, шульэгъум, цыфыгъэм афэгъэхыгъэх. Аскэрбий иапэрэ тхыльэу прозекІэ тхыгъэу «Гугъэ» зыфилорэр, усэхэр зыдэтхэу «Мэзэгъо чэщ», клэлэцыкІухэм апае «Сэ лытакІэ зэсэгъашІэ», урысыбзэкІэ «Жалостъ», «Блэкыгъэ заом иджэрпэджэжъ», «Ты-

гъугъэ шульэгъу» кыдигъэкІыгъэх.

Мэкьюогъум и 8-м, 1946-рз ильэсым Аскэрбий кьэхъугъ (зыщымылэжыр джыри ильэс хъугъэп, щымылэжъэу тлытэрэп). Ылуагы, ышлагы тшыгъупшэрэп, итхыгъэхэри ренэу кытэгъэлылээкІыгъэх, ильэпкь макІэп фишлагъэр, лэужыкІэхэр фипІугъэх. Джары нэхъхэир щызгъэзыеэ ситхыгъэ нэфыпс мэфэкІ нэшанэ хастхъэмэ зыкІысшомгъор. Аскэрбий игугъэ зыкІи ыІтупшыгъэп, итхэн-гупшысэн зэпигъэу гъэп, Іэпэрытххэр бэу кыгъэнагъэх, ахэм адыгэ шІэныгъэмкІэ шхъапэ хуштхэр зэрахэлъым сышыгъуаз, гушІым пае, кьэ-кырэ уц лъэпкхъэмкІэ тхыгъэ угыоигъэхэр, ахэмкІэ гушІалъэр, фольклор тхыгъэхэри.

Сапашхъэ иль Ожъ Аскэрбий итхыльыкІэу бэмышІэу кыдагъэкІыгъэу «Алло, сыпсэ закъу» зыфилуу лакъыр-д-сэмэр-кьэу расказхэр зыдэтхэр. Цыф икьугъэ, цыф Іушым инэлпэгъу бэмэ анэсэу, игупшысэ зафэу зэригъэлорышлэ хъугъагъэр тхылым зэхыуегъашІэ. Аскэрбий игъашІэ купкІынчъэп — ушъагъэ, гъэшІэгъоны, гукІэгъуи, гупкІи цыфхэмкІэ, ильэпкыкІэ илагъ, лытэныгъэр зыфилэжыжыгъ. Тэри клэлэгъэджэу, тхаклоу Ожъ Аскэрбий ишлэу тырэгъуазэ, итхыльхэм тяджэ, непи кытхэтым, кыдготым фэд. Кытхэтба адэ илэжыгъэкІэ, игушІыІэ фабэкІэ.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

Мэкьюогъум и 8-р — социальнэ Іөфышлэм и Маф

Ыгъэрэзэнхэр ипшъэрыль шъхьаІ

Муниципальнэ гъэпсыкІэ зилэ «Къалэу Мыекъуапэ» социальнэ Іөфышлэу нэггырэ 95-рз щэлажъэ. Ахэм нэжъ-Іужъэу е ветеранэу нэггырэ 538-мэ Іэпылэгъу арагъэгъоты. Іэпылэгъум хэхъэ ахэр игъом шхэнхэм пае ищыкІэгъэ фэлө-фашІэхэр ашлэнхэр, унэм, шагум якъэбзагъэ лыплъэгъэныр, коммунальнэ хъызмэтым ыуасэ атынымкІэ аделэгъэныр, нэмыкІэху ящыІэныгъэ нахъ кьафэзыгъэпсынклэщтыгъ.

Мафэрэ яуахътэ гъэшІэгъонэу зыгъагІө зышлөиго нэжъ-Іужъ нэггыри 117-рз мыхэм кыяуалэ. Ахэм Іөфтхьабзэхэр афызэхэщэ, нэггырэ пэпчэ Іөф дашІэ.

Нэжъ-Іужъхэм медицинэм ыкІи кьэбзэныгъэм алъэныкьокІэ социальнэ Іөфышлэхэр Іэпылэгъу афэхъух. Врачхэм кыратхыкІыгъэ Іэзэгъу уцхэм тэрэзэу яшъонхэмкІэ, загъэхъужынымкІэ ахэр яІэпылэгъух. Нэггыри 195-мэ мыщ фэдэ Іэпылэгъу социальнэ Іөфышлэхэм арагъэгъоты. Акъущ Мулиэт социальнэ Іөфышлэу зылажъэрэр ильэситІу нахъ хъугъэп, ау нэжъ-Іужъхэм гуфэбэныгъэу ыгу афилым ишлуагъэкІэ псынклэу ахэзэгъагъ.

— Социальнэ Іөфышлэу лажъэ зышлөигохэр рагъэблагъэхэу зызэхэсэхым, бэрэ семыгупшысэу сыкІуагъ, — кьелуатэ Мулиэт. — Нэжъ-Іужъхэм сызэрафыштыр ары алэрэ упчІэу ІөфшлэпІэм кышысатыгъэр.

Мулиэт нэжъ-Іужъ нэггыри 9-мэ Іэпылэгъу арагъэгъоты. Ошхи оси имыІэу ащ илофшлэн ыгу етыгъэу егъэцакІэ. Зы мафэм пчыагъэрэ бэдзэрым клон фаеу кыхэкІы, Іалымэкъ хыльэхэри кьафихъэуи мэхъу.

— Згъэрэзэнхэр, згъэгъушлөнхэр

ары ІөфшлэпІэм сызыІохъэм пшъэрыль шъхъалэу зыфэзгъэуцужыгъэр, — еІө Мулиэт. — Сыдигъуи ар сымыукоуным сыпылэ. Апэрэ мафэм лъэшэу сыгумэкІыгъагъ, сямыкІункІэ е зыгорэ тэрэзэу сымышІэнкІэ сыщынэгъагъ, ау джы ащ фэдэ гүмэкІ сІлэжъэп. Іэпылэгъу сызфэхъурэ нэжъ-Іужъхэр кызэрэсфыштытхэм мэхъанэхэ есэты. Ахэр кысфэдэгъух, гуфэбэныгъэу апэгъохырэ зэхашыкІы.

Мулиэт нэмыкІ Іөфшлэн кыфагъотыгъэми, мыр ыгъэтылэжыжыным фэхъазырэп. Иунагъом фэдэу нэжъ-Іужъхэр елыгъэх, ящыкІагъэри псынклэу елыгъэу.

Анаида Капраловам ильэс 74-рз ыныбжъ. Ащ ынитІу алъэгъужырэп, социальнэ Іөфышлэхэр кызылылпэгъэхэрэ бэшагъэ.

— Сыдигъуи садэжъ кьэкІорэ бзыльфыгъэхэр дэгъугъэх, — кьелуатэ Анаида. — Ау Мулиэт зэкІэмэ

аныхъ кьахэсэгъэщы. Сыд фэдэ лъэу сІлэми кысфимышІэу кыхэкІыгъэп. Коммунальнэ хъызмэтым ыпкІэ сфеты зэпыт, унэр кьэбзэ-лъабзэу кызэІехы, кысфэпшэрыхъэ.

Мулиэт гуфэбэныгъэу хэлъыр Анаида Капраловам кыхигъэщыгъ. Ар шъабэу, рэхъатэу зэрэзекІорэр гүм ымыштэн ыльэкІырэп.

Бзыльфыгъэм илофшлэн ыухыгъэми, нэжъ-Іужъхэм псынклэу кьахэкІыжырэп. Ащ кьэбархэр кьафелуатэ, егъэгъушІэх, яуахътэ ашлөгъэшІэгъонэу зэригъэкІощтым пылэ.

Нэжъ-Іужъхэм агу кызэбзэгъкІунышъ, зыбгъэштэныр ІэшІэхэп. Мулиэт фэдэу лажъэхэрэм уарыгушхон фае, сыда плэмэ Іөфшлэнэу агъэцакІэрэп псынклэп. Ащ дэмышы-хъахыхэрэм, ягукІэгъу ахэм апэгъохыхэрэм лытэныгъэ кьалэжы.

ГЪОНЭЖЫКЪО Сэтэнай.

Сурэтыр авторым тырихыгъ.

Игуфэбэныгъэ нэжъ-Іужъхэм апегъохы

Теуцожь районым социальнэ Іөфышлэу нэггырэ 47-рз щэлажъэ. Ахэм нэггырэ 300-мэ Іэпылэгъу арагъэгъоты. Кыуаджэу Тэухъаблэ щыщэу Тыгъужь Эммэ социальнэ Іөфышлэу зыщытыр ильэс 19 хъугъэ. А охътэ кІыхъэм кыкІөклэ кыныгъо чыпІэхэм арыуцоуи, ахэр зэринэкІыныр щэчыгъуае кышыхъоуи кыхэкІыштыгъ.

— СыІулыжынышъ, нэмыкІ Іөфшлэн сырылэжъэнэу сыфаеу кысэкІоуи уахътэ кыхэкІыгъ, — кьелуатэ Эммэ. — Ау зыгорэм сыкыгъэуцурэм фэдагъ, сызэсагъэхэр зэсынэкІынхэщъ, сахэкІыжынын сплъкыштыгъэп.

Джырэ уахътэм Эммэ нэмыкІ Іөфшлэн кыгъоты-нэу ыгу кыыригъахъэрэп. Ащ нэггыри 6-мэ Іэпылэгъу арагъэгъоты. Нэжъ-Іужъхэм зэсагъэхэм янэлпэгъу фабэ зэхимышІэу, гуфэбэныгъэу афилыгъэр адимыгош-мэ щыІэныгъэр хъаулиеу кыкІугъэу кышхэхъу.

— СІэ кымыхъэрэ Іэпылэгъу ящыкІагъэ зыхъу-кІэ, афэсшлэщтыр сымышІэу сыгу цыкІу мэхъу, — еІө Тыгъужь Эммэ. — Ащ фэдэ чыпІэ сызцуокІэ, кын сэлъэгъу.

Іэпылэгъу языгъэгъотыштым нэмыкІэу, нэжъ-Іужъхэм агу ихыкІырэр адэзыгошын щыкІэхэу уахътэ кыхэкІы. Ахэр зэкІэ Тыгъужь Эммэ дэгъоу кыгъурэлөх. ЯщыкІэгъэ фэлө-фашІэхэр зафиллахэкІэ, нэжъ-Іужъхэм зэрамыза-кьор агуригъалоу, акІэрытхысхъажъэу, кьэбар гъэшІэгъонхэр кьафилуатэхэу бэрэ кыхэкІы.

— Сэ сиамал кыхыштыр сызылпылпэгъэрэмэ афэсшІэ, — кьелуатэ Эммэ. — Мары сыздакІорэмэ ащыщэу Хъутыжъ Хъалимэт иунэ пае тхыль горэхэр бэмышІэу ыгъэхъазырынхэ фаеу зэхъум, чылэ гъунэгъум симашинэкІэ сщэгъагъэ. Зыфаер зэкІэ ыгъэтэрэзи, кьэсэжыжыгъ. Хъалимэт ар щыгъупшэрэп, ыгу кьэкІыжы зэпыт. Джащ фэдэу згъэгъушлэхэу, Іэпылэгъу зызгъэгъоткІэ гуахъо хэсэгъуатэ. Сызэрафыштыр ежъхэми кьагурэлө ыкІи кысфэдэгъух. АщкІэ ахэм лъэшэу сафэраз. Уилофшлэн уасэ кьафашІэу уалытэным нахъ лъапІэ щымыІэу кысшлөшы.

— Сэщ фэдэу социальнэ Іөфышлэу тиреспубликэ исхэм мэфэкІэу кьэблагъэрэмкІэ сафэгъушлөнэу сыфай, — еІө Тыгъужь Эммэ. — Псауныгъэ пытэ зэкІэми тилэу, тилофшлэн гуахъо хэдгъуатэу, цыфэу тызидэлажъэхэрэр кытфэразэхэу ильэсыбэрэ тыпсэунэу сафэлъало.

(Тикорр.).

ТИЗЭИУКИЭГЪУ ГЪЭШИЭГЪОНХЭР

Яеджаплэу альытэ

Комсомолым хэтыгээхэм ягукэклижхэм зацдгээгуазэ тшлоигуу упчлэу яттыгээр маклэп. Хэт сьд кытиуагээми, ВЛКСМ-м шуагээу хэлъыгээр ары апэу аналэ зытырадзэрэр.

Комсомолым и Адыгэ хэку комитет иапэрэ секретарэу 1987 — 1991-рэ ильэсхэм Псылушю Юсыф шытыг.

лоф тшлэныр шэн-хабзэу зэрэтилер, ащ игъэцклэн тызэрэпылыр шы- лэныгэм кышылыагъоштыг.

Янэкьо Аслъан механизатор пэрытэу шытыг. Теуцожь рай- оным иколхозэу «Октябрэм» шыла- жьэщтыг. Нэхэе Адам ВЛКСМ-м и Теуцожь райком иапэрэ сек- ретарэу шытыг. Нэбгыритлүмэ гушылер зэлэпахызэ кыызэрэ-

гушылэгъоу адыралагээхэр агу кэккыжых.

— Псэуклэ дахэу шылагээм ныбжыклэхэр ыплуштыгээх, — ело Янэкьо Аслъан.

— Сиклэлэцкыкыгъор Дагы- стан щыкылауаг, — кьелуатэ Уры- сием изаслуженнэ артистэу Бэгъ Сэид. — Нахьыпэккэ ныбжыклэ- хэм псэуклэу ялагээм кыххээ- гъэщырэр интернациональнэ плуныгэм зэрэпылыгээхэр ары. Комсомолым шушлагээу илэмэ ащыц зэмылэпкыгээу ныбжы- клэхэр эфичэнхэ зэрилэккы- щтыгээр. Дунэе фестивальхэр, концертхэр, спорт зэнэкьоку- хэр плуныгэм клочлэ лъэшэу шагъэфедэщтыгээх.

Лъэпкэ кьашьохэр зикласэхэм Бэгъ Сэид залоклэм шлогэшлэ- гьонэу яплыг. Анцокьо Саид, Виктория Пономаревар, Мэкьулэ Руслъан, Евгения Пономаревар, Нэщэмыкьо Заринэ, Мэрэтыкьо Анзор, нэмыклэхэм дунэе лъэпкэ кьашьуаклэхэр зэрагъашлэх.

— Апэу лъэпкэу узыщыщым ыбзэ, икьашьо зэбгъашлэмэ нэмыклэ лъэпкэхэм якультурэ нахь дэгъоу кыбгурылошт. Ащ фэдэ гупшысэхэр тэзыгъэшлыгэ тиклэлэегаджэхэм, тинахьыжхэм тафэраз, — кыталауаг Мэкьулэ Руслъан, Анцокьо Саидэ, Нэ- щэмыкьо Заринэ. — Тигуапэу лъэпкэхэм якъашьохэм защытэ- гъэгъуазэ.

Сурэтым итхэр: артист цлэ- рылоу Бэгъ Сэид ныбжыклэхэм ахэт.

— Ильэс 22-рэ хьугээ комсо- молыр зызэбгырагъэккыжыгээр, — кьелуатэ Псылушю Юсыф. — А уахьтэм кыккылоцл тэ, комсо- молым лоф шызышлэщтыгээхэм,

тызэщыгъупшагъэп. Тызэлэккы, тигушулагъо зэдэтэгъош, лэпылэгъу тызэфэхьу. Комсомолыр шылэ- ныгэм еджаплэ шытфэхьуг. Ты- зэгурылоныр, тызэрэлъытэжьэу

тлауагээу, комсомолым ныбджэ- гьубэ шагъотыг, цыф цлэрылохэм нэлуасэ афишлыгээх. Лэжыгэм илухыжыгъо космонавтхэр рай- оным кыызэрэккыштыгээхэр, зэдэ-

ФУТБОЛ. УРЫСИЕМ ИЗЭНЭКЪОКЪУ

Шьуиупчлэхэм тыкъяжэ

«Зэкьошныгъ» Мыекъуапэ — МИТОС Новочеркасск — 1:1.

Мэкьюогум и 5-м Мыекъуапэ щызэдешлагэх. Къэлапчъэм лэгуаор дэзыдзагэхэр: Мольский — 17, МИТОС, Эйдельнант — 26, «Зэкьошныгъ».

2013 — 2014-рэ ильэс зэ- нэкьокум хэхьэрэ аужырэ ешлэгур зэраухырэ командэ- хэмккэ мэхьанэ илагъ. «Зэкьош- ныгъэм» теклоныгээр ешлэгум кышыдыдхмэ, я 12-рэ чыплэм нэс дэклоен ыльэккыштыгээ. Но- вочеркасскэ икомандэ зэуиклэгур зытшлуихыккэ я 5-рэ чыплэр зэнэкьокум кышыдыдхын ыльэ- ккыштыг. Ешлэгур заублэм ко- мандэхэр яшыпкыэу зэрэзэнэ- кьокуштыгэр нафэ хьугээ.

МИТОС ифутболистхэр апэклэ

кызылэхэм тиухьумаглохэр агъэплэхьугээх. Р. Смольскэр шьхэккэ лэгуаом еуи, «Зэкьош- ныгъэм» икьэлапчъэ дидзагъ. Бысымхэм бэ тырамыгъашлэу пчъагээр зэфэдэ ашлыжыгъ. Кирилл Эйдельнант шьхэккэ зэогъэ лэгуаор хьаккэхэм якъэ- лэпчэлуат кыуубытын ыльэ- ккыгээп — 1:1.

«Зэкьошныгъэм» тигъэгугъэщ- тыгээми, пчъагээр зэрихьоккын ыльэккыгээп. Тикомандэ очко- уитлэ ешлэгум зэрэщычлинагэм

кыххэккэу я 15-рэ чыплэм нэс кыызэккылауаг.

2013 — 2014-рэ ильэс ешлэгур ятлонэрэ купым шаухыг. «Зэ- кьошныгъэм» сыда кыдэхьугээр, тикомандэ тыщытхьун тымылэ- ккырэми, кьэккыштыг ильэс ешлэгум нахьыбэрэ тигъэгущлон ыльэккы- щта? Тренер шьхьалэу Шьумэ- фэ Рэмззан, футболистхэм яеп- лыккэхэр, спортыр зикласэхэм кытфалуатэрэ тигъэзет кыххэ- тыуытхьых.

Купым зэрэщешлагэхэр

«Энергия» — «Витязь» — 1:3, «Черноморец» — «Краснодар- 2» — 4:0, «Мэщыкыу» — «Ас- трахань» — 3:2, «Алания-Д» — «Газпром» — 2:2, «Торпедо» — СКВО — 0:1, «Олимпия» — «Биолог» — 0:1.

Чыплэу кыдахыгээхэр

1. «Волгарь» — 90
2. «Черноморец» — 85
3. «Витязь» — 60
4. «Олимпия» — 58
5. «Дагдизель» — 55
6. МИТОС — 54
7. «Астрахань» — 51
8. СКВО — 50
9. «Газпром» — 47
10. «Торпедо» — 46
11. «Таганрог» — 43
12. «Мэщыкыу» — 34
13. «Алания-Д» — 33
14. «Биолог» — 33
15. «Зэкьошныгъ» — 32
16. «Терек-2» — 30
17. «Краснодар-2» — 27
18. «Энергия» — 21.

Шьуналэ тешьудэ: спортым пышагэхэм яупчлэхэу «Зэкьош- ныгъэм» фэгъэхьыгээхэм ты- къяжэ. Мыщ фэдэ телефонккэ редакцием кытеонхэ альэккышты: 52-51-84.

ТХАКИОМРЭ УАХЪТЭМРЭ

Иусэхэмккэ кытхэт

Урысыбзэм изэгъэшлэн лъапсэ фэзышлыгэ тхаклоу Александр Пушкиныр кызыхьугээ мафэр Адыгеим шыагъэунэфыккыг. Республикэм и Лъэпкэ театрэ и Унэ дэжэ А. Пушкиным исаугэтэу шытым кьэгагэхэр тыгъуасэ клэлыралыагэх.

КПРФ-м и Адыгэ реском иапэрэ секретарэу Евгений Сало- выр, лофшлэным иветеранхэу, Цыккы Мурат, Емтыль Юсыф, Людмила Журба, Людмила Гришина, Валерий Сороколет, ком- сомолым иреском иапэрэ секретарэу Марина Ситниковар, нэмыклэхэри зэхэхьэм хэлэжыагэх. Александр Пушкиным иусэ- хэм непи мэхьанэ ин зэралэр кьэгущылагэхэм хагъэунэфыккыг.

Сурэтым итыр: саугъэтым кьэгагэхэр клэлыралыагэх.

Нэклубгъор зыгъэхьазырыгээр ЕМТЫЛЬ Нурбий.

Зэхэшыагээр ыккы кыдэзы- гъэккыгээр:

Адыгэ Республи- кэм лъэпкэ Иофхэмккэ, Иэккыб кьэралхэм ащы- псэурэ тилгэп- кьэгъухэм адырлэ зэпхыныгъэхэмккэ ыккы кьэбар жьугъэм иамалэ- хэмккэ и Комитет Адресыр: ур. Кре- стьянскэр, 236

Редакциер зыдэшылэр:

385000, кь. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:

приемнэр: 52-16-79, редактор шьхьалэм иапэрэ

гуадзэр: 52-49-44,

редактор гуадзэр- пшьэдэккыжэ зы- хьырэ секретары: 52-16-77.

E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаушыагы- гъэр:

Урысые Федерацием хэутын Иофхэмккэ, телерадиокезтын- хэмккэ ыккы зэлъы- лэсыккэ амалхэмккэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чыплэ гъэоры- шлалл, зэраушыа- тыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, кь. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

Пчъагээр

4000

Индексхэр

52161

52162

Зак. 1645

Хэутыным узщыккэтхэнэу щыт уахьтэр Сыхьатыр 18.00 Зыщыккэтхэгъэхэ уахьтэр Сыхьатыр 18.00

Редактор шьхьалэр

Дэрбэ Тимур

Редактор шьхьалэм иапэрэ гуадзэр

Мэщлэккэ Саид

Пшьэдэккыжэ зыхьырэ секретары

Нэпшлэккыу Заур